

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

2021

Национален фонд
култура

СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

мандат до 18.11.2021 г.

ПРОФ.ВЕЛИСЛАВ МИНЕКОВ
председател

ДОЦ. ЮРИЙ ДАЧЕВ

ДЕНИЦА ЕЗЕКИЕВА

СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ

БОЯН АНГЕЛОВ

ВЕСЕЛА ХРИСТОВА- РАДОЕВА

ПРОФ. БОЖИДАР МАНОВ

ПРОФ. САВА ДИМИТРОВ

ТЕОДОРА ДАЧЕВА

ЕЛИЯНКА МИХАЙЛОВА

ГЕОРГИ КЕРЕЗОВ

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

мандат от 18.11.2021 г.

ПРОФ. ВЕЛИСЛАВ МИНЕКОВ
председател

ПРОФ. ХРИСТО ЙОЦОВ

СИЛВИЯ ЧОЛЕВА

ЦАНКО ВАСИЛЕВ

БОЯН АНГЕЛОВ

ВЕЛИКО МАРИНЧЕВСКИ

ИРИНА ГЪРКОВА

Д-Р. НЕЛИ СТОЕВА

ТЕОДОРА ДАЧЕВА

ЕЛЕНА НИКОЛОВА

ГЕОРГИ КЕРЕЗОВ

АДМИНИСТРАЦИЯ

**БОРИСЛАВ ГЕРОНТИЕВ /
МИРЕНА СТАНЕВА**
изпълнителен директор

ЕМИЛ ВЪРБАНОВ
главен експерт „Регионални политики и дейности“

РЕГИНА ХИНЧЕВА
главен експерт „Програми и проекти“

ЦВЕТЕЛИНА СТОЙНОВА
главен експерт „Деловодство и архив“

ДИАНА ЦАНКОВА
юрист

НЕЛИ АВДЖИЙСКА
главен счетоводител

ВЪНШНИ КОНСУЛТАНТИ

РАДОСЛАВА КЪНЕВА

СВЕТЛОМИРА СТОЯНОВА

ЙОАНА КРЪСТЕВА

ЕКАТЕРИНА ЛЕОНДИЕВА

ЛИДИЯ ПЕЙЧЕВА

ВЛАДИСЛАВА ВЛАДОВА

КИРИЛЛ ГРАМАТИК

КОНСТАНТИН ГЕОРГИЕВ

ТЕОДОРА ЗАХАРИЕВА

Национален фонд „Култура“ е създаден със *Закона за закрила и развитие на културата* и започва да функционира от месец ноември 2000 година.

Основната му цел е да подкрепя на национално ниво създаването, развитието и разпространението на българската култура и изкуство в страната и чужбина.

Приоритетите в дейността на Национален фонд „Култура“ са съобразени и с критериите от глава „Култура и аудио-визия“ от Договора за присъединяването на България към Европейската общност.

Ръководният орган на Национален фонд „Култура“ е Управителен съвет, чийто председател е Министърът на културата. Членове на Управителния съвет са изтъкнати дейци на културата, представители на творчески съюзи, представител на Министерството на културата и на Министерството на финансите.

Средствата по фонда се набират от финансово подпомагане, определено в Закона за държавния бюджет на Република България за съответната бюджетна година и други източници на финансиране, упоменати в Чл. 31 от Закона за закрила и развитие на културата.

Основно **средствата се предоставят** за творчески проекти, насочени към развиване на културния сектор. Финансирането на творчески проекти се осъществява след обявяване на конкурси по предварително изготвена и одобрена от Управителния съвет програма.

В началото на всяка година Управителният съвет на Национален фонд „Култура“ формулира приоритетните области, за които да бъде предоставена финансова подкрепа.

Основни принципи в работата на Национален фонд „Култура“ са прозрачността и конкурсното начало.

В конкурси имат право на участие с равни права отделни творци, частни, общински и държавни културни организации. След приключване на сесия по обявен официално конкурс, кандидатурите се оценяват от експертна (когато е нужно) и техническа комисия. **ЕК предлага на УС кои кандидатури да бъдат финансирани, като УС взима окончателно решение.**

Национален фонд „Култура“ е **второстепенен разпоредител** на Министерството на Културата и като такъв осъществява интензивна комуникация с: Министерство на външните работи, Министерство на туризма, Държавни културни институти, Български институти в чужбина, НПО – партньори при реализирането на отделните програми, Други НПО в областта на културата, представители на бизнес сектора.

НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА” ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 година Национален фонд "Култура" продължи тенденцията от 2020 г. в посока подкрепа за културен сектор за справяне с последствията от кризата с COVID -19.

Фондът отново бе разпознат от държавата като **основен инструмент**, чрез който спешна финансова помощ да достигне до най-уязвимите групи от културния сектор.

През 2021 година като част от антикризисните мерки в областта на културата в Национален фонд „Култура“ постъпиха допълнително **20 807 250 милиона лева** за финансова подкрепа на програми и проекти в областта на културата и изкуствата, като по-голям дял от средствата бяха насочени основно към частни културни организации и независими артисти. Освен регулярните 11 програми на НФК “Мобилност”, „Културно наследство“, „Публики“, „Преводи“, „Критика“, „Дебюти“, „Социално ангажирани изкуства“, “Творческо развитие“, “Целево финансово подпомагане”, „Едногодишен грант“ и „Едногодишна програма за подкрепа на организации в областта на цирковото изкуство” финансови средства до културния сектор достигнаха и чрез **извънредни програми**. С [Постановление № 89 от 11 март 2021 г.](#) (4 267 250 лв.) бяха осъществени три сесии на програма “Творчески стипендии за подпомагане на млади и на изтъкнати творци в областта на музиката“, а с [Постановление № 338 от 15 октомври 2021 г.](#) (16 540 000 лв.) - "Творчески инициативи в областта на театралното, танцовото, цирковото и визуалното изкуство", „Музикални инициативи, „Визуални изкуства“, „Подкрепа за организации в областта на любителското изкуство“, „Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти“.

За втора поредна година бе осъществено и финансово подпомагане за подкрепа на проекти, финансирани от програма „Творческа Европа“, подпрограма „Култура“, направление „Европейско сътрудничество“.

През изминалата година НФ “Култура” насочи фокуса и усилията си в следните направления:

∇ Поддържане на културния сектор в ситуация на криза, породена от пандемията с вируса COVID-19 и възстановяване на последиците от нея

Продължено бе изпълнението на програмите за подпомагане на физически лица, съответно ”Творчески стипендии за подпомагане на млади и на изтъкнати творци и на други млади специалисти в областта на музиката“, осигуряваща безвъзмездна помощ за артисти, както и “Творчески инициативи” и „Музикални инициативи“ – предполагащи създаването на културен продукт. Структурната подкрепа за частни културни организации за втора поредна година бе осигурено чрез програми „Едногодишен грант“ и „Едногодишна подкрепа за организации в областта на цирковото изкуство“.

∇ Разширяване на подкрепата за организации, засегнати от кризата с COVID-19

Допълнително бяха създадени две нови програми за частни и публични организации – „Визуални изкуства“ и първата по рода си програма за

подкрепа на любители-артисти – „Подкрепа за организации в областта на любителското изкуство“. За пръв път бяха осъществени две последователни сесии на програма „Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти“, осигуряваща компенсирани на увеличените им разходи за електрическа енергия.

∇ Интегриране към международните тенденции

Интегриране на водещите тенденции за подкрепа на културния сектор в програмите на Национален фонд "Култура" и същевременно създаване на предпоставки за запознаване на по-голям брой артисти с най-модерните практики за социално / културно предприемачество и изграждане на капацитет. Екипът на НФК цели да разработи програми, максимално съобразени с нуждите на артистите и организации и с нуждите на културния сектор.

През 2021 година Национален Фонд „Култура“ продължи да работи като организация, която подкрепя и развива културния сектор в България и участва активно във формирането на културната политика в страната.

Работата в това направление се осъществи чрез реализирането на три традиционни цели:

1. Подкрепа и развитие на съвременното изкуство.

Оперативни цели:

- Подкрепа за създаването на културни продукти и осъществяването на културни инициативи с регионално, национално и международно значение.
- Улесняване и стимулиране на разпространението на културни продукти в страната и чужбина.
- Осигуряване на условия за развитие на иновативни практики и нови експериментални форми на културна дейност.
- Усъвършенстване и развитие на структурата и качеството на образованието в областта на изкуството и културата и създаване на условия за професионално развитие на българските творци.
- Повишаване капацитета на културните оператори за подготовката, реализирането и финансирането на културни проекти и инициативи.

2. Подкрепа за съхранението, изследването и популяризирането на движимото, недвижимото и нематериалното културно наследство.

Оперативни цели:

- Съхраняване на културното наследство, изграждащо българската национална идентичност и създаване на устойчиви механизми за предаването му през поколенията.
- Популяризация на културното наследство чрез съвременни форми и методи.
- Осигуряване на условия за превръщане на наследството във фактор за регионално развитие.

3. Инициативи в подкрепа на културния сектор.

Оперативни цели:

- Създаване на условия за преодоляване на кризата в областта на изкуствата и културата, като представи визия за развитие.
- Предлагане на възможности за оптимизация и реформиране на институционалната структура и моделите на организация, управление и структуриране в различните сфери на управление на ресурси.
- Осигуряване на повече възможности за финансиране на дейностите, свързани с изкуство и култура, необвързани с държавния бюджет.
- Осигуряване на условия за успешно и равностойно интегриране на културата като фактор за регионално развитие и подкрепа на формирането и прилагането на адекватни културни политики на регионално и местно ниво.
- Работа в посока развитие на междусекторни взаимоотношения с области като образование, туризъм, икономика и бизнес и др.
- Подкрепа и развитие научноизследователската дейност в областта на културата.

За реализирането им Национален фонд „Култура” използва два основни инструмента:

∇ **ясна грантова политика за финансиране на творчески проекти**

∇ **кампании** (на живо /когато това не е в противовес с наредби на Министерството на здравеопазването и здравословното състояние на служителите на НФК/ и посредством наръчници, телефонни и имейл консултации) за информиране на заинтересованите страни.

В рамките на грантовата политика на Фонда през 2021 г. се реализираха **18 конкурса, в 26 сесии (регулярни и извънредни)**. За финансова подкрепа кандидатстваха **4 564 кандидата**, а **2 063** проекта получиха одобрение за финансово подпомагане в размер на **25,445,122.17** лева.

През 2021 година Национален фонд „Култура” продължи да развива инициативите си като предоставя информационна и експертна подкрепа, която да стимулира повишаването на капацитета на културния сектор и да способства кандидатите по различните програми. Поради наложените мерки за намаляване на разпространението на вируса COVID-19, всички консултации се извършваха дистанционно - създадени бяха наръчници за кандидатите по всяка от програмите, екипът на НФК извършваше консултации по телефон и чрез специално създадени за тази цел електронни адреси.

Експертите на Национален фонд „Култура” взеха участие в **5 международни и 9 национални и регионални културни форуми, кръгли маси, работни групи, тематични обучения, семинари и други**.

През 2021 г. в екипа на НФК бяха привлечени двама стажанти с помощта на програмата на МОН за студентски практики. Единият от стажантите вече е част от екипа на НФК. За първи път през 2021 г. в работата на НФК се включи и стажант от чужбина - Роб Фелман - докторант в

Университетът на Шефилд, Англия. Темата на неговият стаж беше насочена върху структурната подкрепа на частни културни организации и нуждите на независимия сектор. Роб Фелман работи както в офиса на НФК, така и на терен - срещайки се с бенефициенти и посещавайки културни събития, подкрепени от НФК през 2020 г.

Стажантските програми са ключови за НФК. През годините се наблюдава интерес от страна на стажанти да се включат в екипа на НФ „Култура“. Това благоприятства работата и спомага за професионалното развитие на млади, амбициозни хора с афинитет към култура и мениджърски умения. За съжаление през 2021 г. единствената промяна, която настъпва за повишаване на административния капацитет в НФК, за да отговори на променената роля на фонда и повишения обем работа, е предоставянето на допълнително 6 щатни бройки, но с възнаграждение от 650 лв, което бе недостатъчно за качествено администриране на програмите.

През 2021 година Национален фонд „Култура“ продължи да развива инициативите си като предоставя информационна и експертна подкрепа, която да стимулира повишаването на капацитета на културния сектор и да способства създаването и развитието на културни политики. В рамките на тези инициативи и в светлината на ковид мерките в страната през 2021 г. Национален фонд „Култура“ създаде обучителни материали, които под дигитална форма да спомогнат за разясняване на особеностите по разписване на проектни предложения по различните програми на НФК през 2021 г. /наръчници и файлове с често задавани въпроси по съответните програми/. Експерти на Национален фонд „Култура“ взеха участие в редица международни (среща на IFACCA /International Federation of Arts Councils and Culture Agencies/, на която НФК е член както и поредица от срещи с Украинската национална културна фондация с цел запознаване с принципите на работа, програми и културни политики от наша и тяхна страна), национални и регионални културни форуми, кръгли маси, работни групи, тематични обучения, семинари и други.

ПРИХОДИ – 2021 ГОДИНА

- I. Субсидия от държавния бюджет – **7 212 500 лв.**, в това число - трансфер съгласно Закон за хазарта – **4 040 925.00 лв.**
- II. Приходи от други източници, посочени в Закона за закрила и развитие на културата – **258 481.00 лв.**
- III. Възстановени суми по проекти и други – **177 489.00 лв.**
- IV. Извънредни средства по ПМС: **20 967 250 лв.**
- V. Получени трансфери от общински структури съгласно чл. 31 от ЗЗРК - **954 лв.**

РАЗХОДИ – 2021 ГОДИНА

I. Административен бюджет:

- 1. Издръжка - **89 505 лв**
 - 2. Членски внос за IFACCA- **1 247 лв.**
 - 3. Дълготрайни материални активи - **26 801 лв.**
 - 4. Персонал - **754 758** (*заплати, хонорари за експерти, експертни комисии, Управителен съвет и осигурителни вноски от работодател, в това число осигуровки за музикални и творчески инициативи*)
- Общо разходи (административен бюджет) – **872 311 лв.**

РЕГУЛЯРНИ ПРОГРАМИ

- Конкурсна програма Мобилност 1 – **44 671.00**
- Конкурсна програма Мобилност 2 – **92 855.00**
- Конкурсна програма Мобилност 3 – **36 941.00**
- Конкурсна програма Културно наследство – **248 198.00**
- Конкурсна програма Дебюти – **667 420.00**
- Конкурсна програма Творческо развитие 1 – **148 202**
- Конкурсна програма Творческо развитие 2 – **144 005.06**
- Конкурсна програма Критика – **200 762.00**

Конкурсна програма Преводи – **103 284.00**

Конкурсна програма Публики – **667 637.00**

Конкурсна програма Социално ангажирани изкуства – **595 294.00**

Конкурсна програма Едногодишен грант – **9 149 217.64**

Конкурсна програма Подкрепа за организации в областта на цирковото изкуство – **929 999.00**

Конкурсна програма Целево финансово подпомагане – **58 040.00**

Творческа Европа - 175 451.00

ИЗВЪНРЕДНИ ПРОГРАМИ

Конкурсна програма Творчески стипендии – **1 429 528.00**

Конкурсна програма Музикални инициативи – **2 773 278.23**

Конкурсна програма Творчески инициативи – **2 371 087.00**

Конкурсна програма Визуални изкуства – **725 045.00**

Конкурсна програма Подкрепа за организации в областта на любителското изкуство – **2 565 712.00**

Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти 1 – **1 929 250.78**

Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти 2 – **389 244.69**

ОБЩО ПРОГРАМИ: 25,445,122.17 лв.

**представените суми по програми се базират на одобрени проектни предложения и сключени договори с бенефициенти, в това число и финансирани резерви по програми през 2021 г.*

ПРОГРАМИ НА НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА” ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

ПРОГРАМА	постъпили проекти	одобрени проекти	обща стойност на исканата сума в лева	обща стойност на одобрена сума в лева
МОБИЛНОСТ I	47	28	97 621.71	44 660.83
МОБИЛНОСТ II	57	43	153 850.78	91 451
МОБИЛНОСТ III	26	17	76 611.81	39 146
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	193	23	1 270 058	248 198
КРИТИКА	47	19	591 290	200 762
ДЕБЮТИ I	255	111	4 596 163 лв.	-
ДЕБЮТИ II	95	55	1 514 675,85	667 482
ПРЕВОДИ	17	15	152 613	129 979
ПУБЛИКИ	226	46	4 386 006	667 637
СОЦИАЛНО АНГАЖИРАНИ ИЗКУСТВА	147	39	3 506 068	595 294
ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ I	160	30	133 5579.71	150 000
ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ II	52	19	505 238.58	144 005.06
ЦЕЛЕВО ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ	43	9	399 237.05	66 540
ЕДНОГОДИШЕН ГРАНТ	283	145	37 197 264,75	9 149 217,64
ЕДНОГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА НА ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЦИРКОВОТО ИЗКУСТВО	29	17	2 385 857,67	929 999
ИЗВЪНРЕДНИ ПРОГРАМИ				
ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ Сесия 1,2,3	617	342	2,632,893.25	1,459,399.5
ПОДКРЕПА ЗА ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЛЮБИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО	229	168	3 776 048,02	2 604 898,09
ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА	124	40	2 180 402	740 001.23
МУЗИКАЛНИ ИНИЦИАТИВИ	1007	526	5 433 983	2 795 152
ТВОРЧЕСКИ ИНИЦИАТИВИ	762	475	4 009 183	2 395 08
ЕЛЕКТРИЧЕСТВО СЕСИЯ 1 И 2	237	184	2 636 328.88	2 421 712.47

СЪДЪРЖАНИЕ:

В настоящия документ се съдържа подробен отчет и анализ на извършените дейности по конкурсни програми за 2021 година, както следва:

РЕГУЛЯРНИ ПРОГРАМИ

МОБИЛНОСТ

ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ

КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО /

ПРЕВОДИ

КРИТИКА

ДЕБЮТИ

ПУБЛИКИ

СОЦИАЛНО АНГАЖИРАНИ ИЗКУСТВА

ЕДНОГОДИШЕН ГРАНТ

ЕДНОГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА НА ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЦИРКОВИТЕ ИЗКУСТВА

ЦЕЛЕВО ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ

ТВОРЧЕСКА ЕВРОПА

ИЗВЪНРЕДНИ ПРОГРАМИ

ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИ И НА ИЗГЪКНАТИ ТВОРЦИ (АРТИСТИ -ИЗПЪЛНИТЕЛИ) В ОБЛАСТТА НА МУЗИКАТА

МУЗИКАЛНИ ИНИЦИАТИВИ

ПОДКРЕПА ЗА ЧАСТНИ ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЛЮБИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО

ТВОРЧЕСКИ ИНИЦИАТИВИ В ОБЛАСТТА НА ТЕАТРАЛНОТО, ТАНЦОВОТО, ЦИРКОВОТО И ВИЗУАЛНОТО ИЗКУСТВО

ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА

ЕДНОГОДИШНА ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ИНСТИТУТИ 2021 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ

СПИСЪК С ЕКСПЕРТНИ КОМИСИИ

КОНКУРСНА ПРОГРАМА МОБИЛНОСТ

Програмата има за цел финансиране на разходи на български артисти и артист-любители за участия в международни, национални и локални културни форуми. Програмата е разделена на два модула - “Непрофесионални културни организации и артисти” и “Професионални културни организации и артисти” и през 2021 година се осъществи **в 3 сесии** през годината. Поради пандемичната обстановка, първа сесия на програмата не финансира пътувания в/от чужбина. Допустими кандидати по програмата са както физически лица, така и юридически лица (културни организации).

През 2021 година финансовата подкрепа е предназначена за пътни разходи на участниците и придвижването на свързаните с проекта инструменти, декори, произведения на изкуството и др., и за нощувки на участниците.

Програма „Мобилност“ финансира разходи по проекти за индивидуални пътувания на стойност до 3 000 лева включително, и за групови пътувания - до 5 000 лева. Изключение прави първа сесия, финансираща само локални пътувания в рамките на страната, където допустимите стойности за индивидуално пътуване са 1 000 лева, а за групови - 3 500 лева.

В рамките на трите сесии, по програмата са получени общо **130 кандидатури**, от които са **одобрени за финансиране 88**, на обща стойност **175 257.83 лева**

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА ПО ПРОГРАМА „МОБИЛНОСТ“:

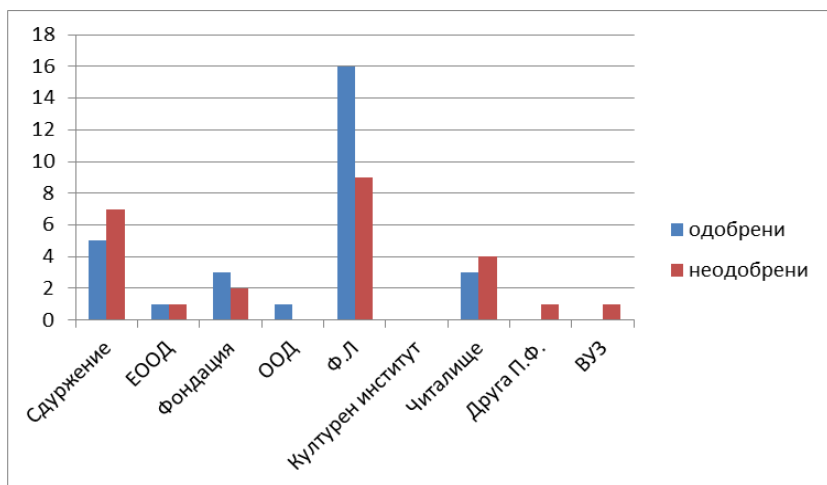
1. Технически съответствия и принос към целите, описани в условията на програма „Мобилност“
2. Оценка на кандидата с оглед на неговите качества и изяви до момента
3. Обхват на събитието и характер на участието
4. Потенциал и устойчивост на проекта

ПРОГРАМА „МОБИЛНОСТ” ПРЕЗ 2021 ГОДИНА В ЦИФРИ:

Профил на кандидатите	Непрофесионални организации		Професионални организации	
	одобрени	неодобрени	одобрени	неодобрени
Сдуржение	5	7	14	6
ЕООД	1	1	7	5
Фондация	3	2	10	1
ООД	1		2	1
Ф.Л	16	9	16	3
Културен институт	-	-	7	2
Читалище	3	4	1	-
Друга П.Ф.	-	1	1	-
ВУЗ	-	1	1	-

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТИТЕ ОТ 2021Г.

Спрямо правната си форма кандидатите по програма „Мобилност“ са както физически лица, така и юридически лица. Програмата е с опростена процедура за кандидатстване и отворена към възможно най-широк кръг от бенефициенти, с цел ползност за сектора. По програмата основно кандидатстват физически лица.

Сфери на изкуството на подадените проекти през 2021г.

Спрямо сферата на изкуствата, през предходната година, най-много кандидатури са постъпили в сферата на театъра, танца и музиката. Това е тенденция, която се наблюдава и при останалите програми на фонда. В модул “Непрофесионални артисти и организации” се забелязва по-силното присъствие на кандидатури в областта на фолклора и хоровото изкуство. Програма „Мобилност“ е от основно значение за сектора, тъй като осигурява както достъп до култура на регионално и местно ниво, така и възможност за създаване на устойчиви международни връзки и партньорства. Препоръка за подобряване на програмата е премахването на отделните модули, тъй като съществува неяснота относно делението между професионални и непрофесионални организации и артисти, което води до подаване на кандидатури в грешен модул и отпадането им от конкурсната сесия. Програмата подкрепя най-често пътуване на български артисти в чужбина, по-рядко се наблюдават кандидатури на гост-организатори, които канят чуждестранни артисти за участие в България. Препоръчва се по-ясното комуникиране на втората възможност в условията и обявяването на програмата.

НЕПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ	одобрени	неодобрени	ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ	одобрени	неодобрени
Архитектура	1	-	Анимационно кино	1	-
Аудиовизуални изкуства	-	1	Архитектура	1	1
Дигитални изкуства	1	-	Аудиовизуални изкуства	2	-
Дизайн	1	-	Документално кино	1	-
Игрално кино	-	1	Игрално кино	2	2
Изящни изкуства	1	2	Изящни изкуства	2	2
Интердисциплинарен проект	1	1	Интердисциплинарен проект	6	1
Кураторска дейност	2	-	Културен мениджмънт	1	-
Музика	7	2	Кураторска дейност	1	-
Приложни изкуства	-	-	Литература	1	2
Танц	3	8	Музейна дейност	1	-
Театър	6	3	Музика	11	5
Фолклор	2	4	Приложни изкуства	1	-
Фотография	1	-	Танц	2	1
Хорово изкуство	3	1	Театър	21	2
			Фолклор	2	-
			Фотография	2	1
			Хорово изкуство	1	1

ТЕНДЕНЦИИ 2021

Основна част от отхвърлените проекти и в трите сесии са с **недостатъчно и/или липсваща информация в документацията** – неподписано от кандидата заявление за участие в конкурсната сесия; липсваща оферта за транспорт и/или настаняване; липсващ талон на автомобила, с който ще се пътува; посочени нощувки за сума по-висока от допустимата (до 60 лв.); приложена оферта за по-високата цена на самолетен билет. В някои от проектните предложения са включени недопустими според условията на програмата разходи: за Ковид тест; разход за градски транспорт или за дневни; разход за акредитация за участие във фестивал и др.

Друга честа причина за отхвърляне на проект е **подаването му в неправилен модул на програмата**, което го прави недопустим.

Мотиви за подкрепа на проекти в програмата са:

„Професионални културни организации и артисти“:

- актуална/обществено значима сфера/тема на проекта;
- участие в обществено значим/престижен форум;
- устойчиво партньорство между приемаща и участваща страна;
- надграждане на творческия и мениджърския потенциал на кандидата;
- потенциал за прилагане на добри практики;
- реалистичен бюджет, формиран съгласно условията на програмата;
- прецизно изготвена документация и спазване на изискванията на програмата;

„Непрофесионални културни организации и артисти“:

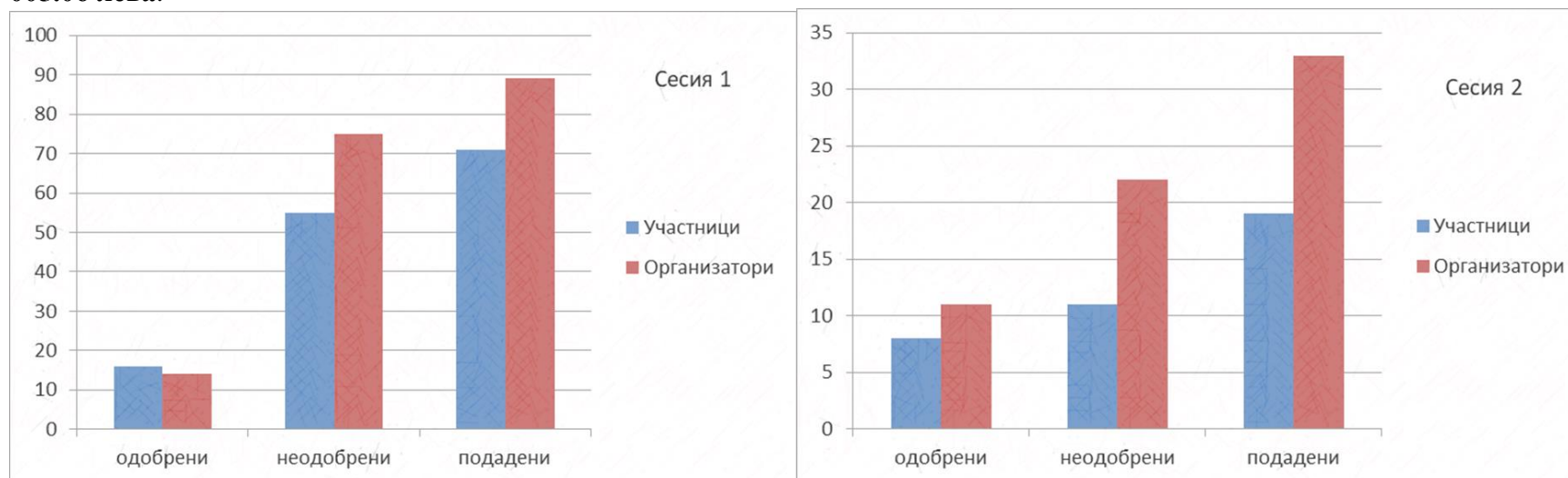
- технически съответстват на условията на програмата; представени с изрядни и пълни документи;
- имат принос към целите, описани в условията на програмата;
- заявяват участие в утвърдени форуми или форумът е с потенциал за развитие и изграждане на устойчивост;
- събитието има обществена значимост;
- бюджетът е добре разписан и реалистичен;
- предвиждат самоучастие или са привлекли средства и от други източници

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Програма “Творческо развитие” цели финансиране на разходи, свързани с професионалното развитие на артисти, културни дейци и професионалисти в сферата на изкуството и културата. През 2021 година тя се разделя на два модула - “Участници” и “Организатори”. Допустими кандидати по програмата са както физически лица, така и юридически лица (културни организации), като в модул “Организатори” са допустими само юридически лица.

Програма “Творческо развитие” присъства в индикативната програма на НФ “Култура” от 2018 г. насам, като през 2020 г. програмата не бе проведена заради световната здравна криза, свързана с Ковид-19. Досега тази програма винаги е получавала малко на брой кандидатури, но през 2021 година се наблюдава в пъти по силен интерес към нея, както от индивидуални кандидати, така и от организации.

В рамките на двете сесии, по програмата са получени общо **212 кандидатури**, от които са **одобрени за финансиране 49**, на обща стойност **294 005.06 лева**.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА ПО ПРОГРАМА „ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ“

1. Технически съответствия и принос към целите описани в условията на програмата „Творческо развитие“
2. Оценка на кандидата с оглед на неговите качества и изяви до момента
3. Обхват на събитието и характер на участието
4. Потенциал и устойчивост на проекта

Най-чести причини за отпадане на проекти от модул “Организатори” са:

- несъответствие с целите на програмата;
- неспазване на условието за безплатен достъп за участниците;
- нередности с финансовите документи и заявлението за кандидатстване.

ОБЩИ ДАННИ

	СЕСИЯ 1				
	одобрени	подадени	обща сума	искана сума	отпусната сума
Участници	16	71	279647.09	232292.83	36273
Организатори	14	89	1256573.81	1103286.88	113727
Общо	30	160	1536220.9	1335579.71	150000

	СЕСИЯ 2				
	одобрени	подадени	обща сума	искана сума	отпусната сума
Участници	8	19	81723.19	73364.19	28367.06
Организатори	11	33	485683.09	431874.39	115638
Общо	19	52	567406.28	505238.58	144005.06

СФЕРИ НА ИЗКУСТВОТО В ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА 2021

ОРГАНИЗАТОРИ		
	одобрени	неодобрени
Аудиовизуални изкуства	2	6
Дейност на библиотеки и архиви	0	1
Документално кино	0	2
Игрално кино	2	1
Изящни изкуства	0	6
Интердисциплинарен проект	4	15
Културен мениджмънт	0	1
Културно наследство	1	0
Културно предприемачество	0	2
Литература	2	2
Музика	4	23
Приложни изкуства	0	3
Танц	2	12
Театър	8	19
Фолклор	0	1
Фотография	0	3

УЧАСТНИЦИ		
	одобрени	неодобрени
Анимационно кино	1	0
Архитектура	0	1
Аудиовизуални изкуства	1	1
Дигитални изкуства	0	4
Дизайн	0	1
Документално кино	0	2
Игрално кино	1	6
Изящни изкуства	1	3
Интердисциплинарен проект	1	2
Културен мениджмънт	0	2
Културно предприемачество	0	1
Кураторска дейност	0	1
Литература	1	2
Музика	11	25
Приложни изкуства	0	5
Танц	2	5
Театър	4	4
Фотография	1	1

ТЕНДЕНЦИИ 2021

Наблюденията над програмата тази година сочат, че нейната популярност значително нараства, с което нараства и качеството на проектните предложения. Основна препоръка би била бюджетът за следващи издания да съответства на тази нова реалност, което означава той да е минимум двоен на този през 2021 година. Това е програма с голям потенциал да постави в международен контекст българската сцена. Необходимо е работата по нейното развитие и разстрастване да продължат, за да може да отговори адекватно на нуждите на сектора.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Програмата се осъществи в два модула. Модул „Съхранение и популяризиране на културното наследство“ подкрепя проекти за опазване, изследване и популяризиране на културното наследство на България и разработване на средства за подобрен достъп до културното наследство чрез дигитални технологии и предаване на културно съдържание. Новосъздаденият през 2021 г. модул „Културно предприемачество в областта на културното наследство“ цели насърчаване на предприемачеството в областта на културното наследство в България чрез развиване на бизнес модели за успешни културни индустрии на местно ниво.

През 2022 година в конкурса взеха участие **общо 193 кандидата** с проекти с искана от НФК сума **1 270 058 лева** , от които **23 проекта** получиха финансиране на обща стойност **248 198 лева**.

Програмата се осъществи в два модула:

МОДУЛ "СЪХРАНЕНИЕ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО"

ЦЕЛИ

- подкрепя за създаване на иновативни проекти за дигитализиране на културните ценности, които да подобрят достъпа до културното наследство;
- стимулиране на по-добро разбиране и по-атрактивно представяне на културно наследство;
- популяризиране на недостатъчно познати теми и /или застрашени обичаи и практики;
- обвързване на нематериалното културно наследство с материално културно наследство за по-изчерпателно представяне и разказване на историята и традициите (storytelling);
- стимулиране на обществен диалог и подобряване на разбирането за значимостта на културните ценности и ролята им в съвременния живот;
- стимулиране на устойчиви партньорства (вкл. и трансгранични) и обмяна на опит и знания, обединяващи научен и практически подход.

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с приоритетите на програмата, описани в условията на програма „Културно наследство“
2. Качество на проектното предложение - Творчески потенциал на проекта; Устойчивост на проекта; Иновативност на проектната идея.
3. Реализация и изпълнение на проекта
4. Реалистичен бюджет

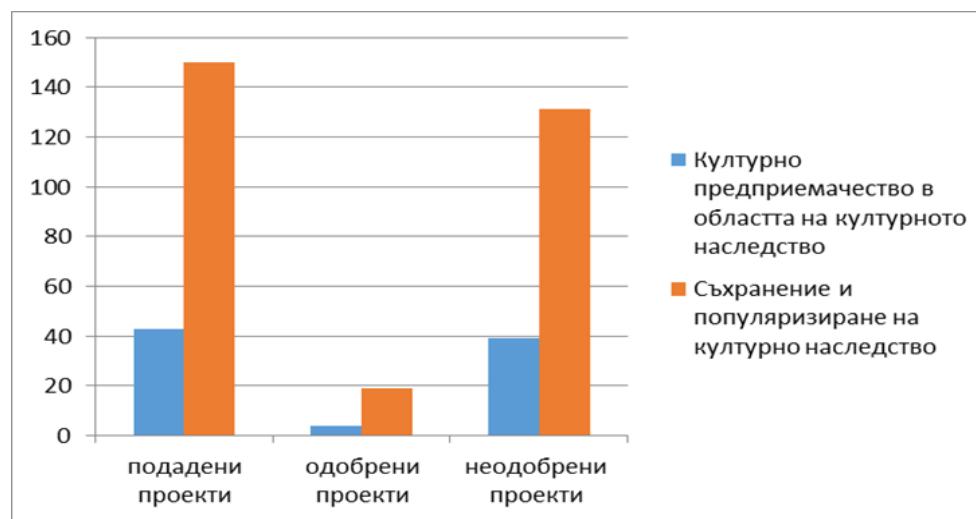
МОДУЛ "КУЛТУРНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО"

ЦЕЛИ

- да стимулира културните организации, които работят в областта на опазването и популяризирането на културното наследство да развият предприемачески подходи и да внедряват иновации, които могат да им осигурят по-добра финансова устойчивост и по-ефективна комуникация на наследството с публиката;
- да насърчи културното, социално и икономическо развитие на местно ниво чрез културни и творчески индустрии, отговорни и етични към наследството и неговите носители
- да изгради междусекторни партньорства и обмяна на опит и добри практики за развиване на капацитета на културните организации;
- да повиши видимостта на културното наследство в обществото и да насърчи опазването и популяризирането му.

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с приоритетите на програмата описани в условията на програма „Културно наследство“
2. Качество на проектното предложение
3. Реализация и изпълнение на проекта
4. Реалистичен бюджет

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРОЕКТТИТЕ

ПРАВНА ФОРМА

	неодобрени	одобрени
Културен институт	28	8
Научен институт	2	-
Сдружение	41	7
Фондация	22	3
ООД	18	2
ЕООД	35	2
Читалище	19	1
Друга П.Ф.	4	-
ВУЗ	1	-

ЛОКАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ:

	неодобрени	одобрени
Повече от една област	49	3
Бургас	7	1
Разград	-	1
София	43	8
Трявна	-	1
Русе	10	1
Видин	1	2
Сливен	6	1
Силистра	1	1
Пловдив	6	2
Габрово	8	2
Димитровград	1	-
Варна	3	-
Ямбол	3	-
Хасково	4	-
Добрич	3	-
Шумен	5	-
Кърджали	1	-
Враца	1	-
Велико Търново	2	-
Търговище	1	-
Плевен	1	-
Кюстендил	2	-
Благоевград	5	-
Стара Загора	3	-
Смолян	1	-
Ловеч	2	-
Петрич	1	-
Перник	1	-
Пазарджик	1	-

ТЕНДЕНЦИИ 2021

ЧЕСТИ МОТИВИ ЗА ОТХВЪРЛЯНЕ:

- проектът не отговаря на целите и приоритетите на програмата;
- проектът представлява сам по себе си дигитализиране на база архивни данни на културен институт;
- липсват допълващи дейности за съхранение и опазване на елемента на КН, които допринасят за постигане на целите на проекта;
- не е добре аргументиран приносът на проекта за популяризиране на културното наследство;
- проектът не представлява устойчив модел на културно предприемачество;
- липсва иновативност и предприемачески модел, както и опит в сферата (в модул „Културно предприемачество в областта на културното наследство“).

НАБЛЮДЕНИЯ:

Забелязва се липса на приоритетна културна ценност, което възпрепятства обосновката на проектното предложение. Значителен брой кандидатури на организации, които не се занимават основно с опазване на културното наследство, или не успяват да докажат опит в сферата.

ИЗВОДИ:

Програмата демонстрира необходимостта от подкрепа на проекти за опазване на културното наследство. Чрез преформулиране на модула “Културни индустрии и културен туризъм” – към „Културно предприемачество в областта на културното наследство “ се разкрива необходимостта от модернизирване на сектора на наследството и прилагането на предприемачески подходи и иновации в работата на културните организации. Този процес би отнел време, имайки предвид, че имплементиране на нови модули в добре познати програми, обикновено отнема време по отношение на разбиране от страна на кандидати и разширяване на кръга кандидати. Втората особеност е генерално свързана с популяризация на нови програми и модули през 2021 г.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ПРЕВОДИ

Целта на програма „Преводи” е да допринесе за популяризирането на качествена българска литература извън страната. Програмата подпомага превода и издаването на разнообразни по жанр произведения на различни чужди езици, както и провеждането на периодични издания на проекти за въвеждане на устойчиви механизми за популяризиране на българска литература извън граница.

През 2021 година в конкурса взеха участие общо **17 кандидати с искана сума от НФК 152 613 лв.**, от които **15 проекта получиха финансиране на обща стойност 129 979 лева**

ЦЕЛИ

- популяризиране на качествена българска художествена литература извън страната;
- подпомагане на процесите по превод, адаптация и издаване на разнообразни по жанр български произведения на различни чужди езици
- провеждането на периодични издания на проекти за въвеждане на устойчиви механизми за популяризиране на българска литература извън граница;
- подкрепа на дейността на българските преводачи.

ПРИОРИТЕТИ

През 2021 година приоритетно се разглеждат проекти, които:

- предвиждат превод и разпространение на детска и младежка художествена литература
- имат конкретно разписан подробен план за популяризиране и разширяване на читателската аудитория
- включват съвременни тенденции в книгоиздаването и планират дигитални формати/популяризиране на резултатите от проекта си

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с приоритетите на програмата, описани в условията на програма „Преводи “
2. Капацитет на организацията, ангажирана в осъществяването на проекта
3. Оценка на качествата на включените преводачи/ преводач
4. Избор на превеждания текст и автор

ПРОГРАМА „ПРЕВОДИ” ПРЕЗ 2021 ГОДИНА В ЦИФРИ:

ОБЩИ ДАННИ

Постъпили проекти	Одобрени проекти	Индикативна сума по програмата в лв	Обща стойност на исканата сума в лв	Отпуснатата сума в лв
17	15	130 000	152 613	129 979

ДЪРЖАВА КАНДИДАТ

Държава	Подадени	Подкрепени
Турция	2	2
Гърция	2	2
Северна Македония	1	1
Украйна	1	1
Франция	3	3
Испания	1	1
Шотландия	1	1
България* (английски, унгарски, немски език)	3	2
Литва	1	1
Словакия	1	1
Германия	1	0
ОБЩО	17	15

ЕЗИЦИ НА ПРЕВОД

Най-чести мотиви за отхвърляне:

- неясно аргументиран проект;
- неясен подход към читателската публика;
- слаба или неясна стратегия за разпространение на превода и резултатите от проекта;
- несъобразяване с изискванията на програмата при съставянето на бюджет.

ТЕНДЕЦИИ 2021

НАБЛЮДЕНИЯ:

Включването на дейности за провеждане на резиденции е неработещ модел към програмата. Подобни проекти могат да бъдат реализирани чрез кандидатстване по други проекти на НФ “Култура” - “Мобилност” и “Творческо развитие”. Поради тази причина през 2021 г. дейността е изключена, като се дава възможност за кандидатстване на организации, които вече имат спечелен проект за тригодишен план от предходни сесии. Подобряването на комуникацията със заинтересованите страни чрез информационни съобщения до БКИ (български културни институти) с цел разпространение на програмата даде възможност тя да достигне до по-широк кръг чуждестранни издателства.

ИЗВОДИ:

Програмата има нужда от по-развита комуникация с издателства и катедри по българистика и български културни центрове в чужбина, както и чуждестранни центрове в страната, за достигане до по-широк кръг от потенциални кандидати. Активна комуникация с бюро “Творческа Европа” и осъществяване на връзка с другите бюра с цел повече контакти с издателства както и кандидати с литературен профил и/или насоченост по програма “Творческа Европа”.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА КРИТИКА

Конкурсът традиционно се проведе в два модула – „Иновативни модели за критика“ и „Утвърдени периодични издания и рубрики“. Програмата беше отворена за подаване на кандидатури в периода март-юни. В конкурсната сесия се включиха **47 кандидати** с проектни предложения на **обща стойност 591 290 лева, 19 от тях бяха одобрени за финансиране с обща сума в размер на 200 762 лева.**

	Постъпили проекти	Одобрени проекти	Индикативна разполагаема сума по програмата	Обща стойност на исканата сума	Отпуснатата сума
Иновативни модели	28	9	200 000 лв.	391 939.3 лв	94 932 лв
Утвърдени издания	19	10		199 350.5 лв	105 830 лв
ОБЩО	47	19		591 289.8 лева	200 762 лева

МОДУЛ “ИНОВАТИВНИ МОДЕЛИ ЗА КРИТИКА” (ИМК)

ЦЕЛИ

Цели да стимулира развитието и реализацията на предприемачески и новаторски модели за създаване, разпространение и потребление на критически анализи и съдържание с потенциал за устойчиво развитие. Това включва:

- видео материали в дигитално пространство, канали в онлайн видео платформи и др.;
- периодични събития с опции за онлайн стрийминг: дискусии, презентации, турове, аудио подкаст, радио рубрики и др.;
- проекти, които съчетават разнообразни дейности от горепосочените (текстове, интервюта, събития, видеа, статии и др.) с кампании за широко разпространение и привличане на нови аудитории;
- кампании в партньорство с медии – периодични, телевизионни, радио, онлайн и др.;
- инициране на крос секторни партньорства с цел достъпност и разнообразяване на формата и разпространението на критическите материали както и на аудиторията им.

ПРИОРИТЕТИ

- разработване на нетрадиционни и иновативни форми за представяне на критическо съдържание;
- проекти, които разработват лесно достъпно и разбираемо от широка публика съдържание без да са лишени от аналитичен аспект;

- разработване на платформи с богата база данни за различни форми на култура и изкуство, с възможност за потребителска оценка и ревюта от професионалисти;
- комбиниране на няколко различни дигитални канала за разпространение на междинен и/или краен продукт;
- нестандартни за кандидата форми на офлайн разпространение (дигитален флашмоб, онлайн маратон, колаборация с практиците, към които е предназначен критическия труд и др.

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програма „Критика“
2. Качество на проектното предложение
3. План за реализация и изпълнение на проекта
4. Качество на предложениния бюджет

МОДУЛ “УТВЪРДЕНИ ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ И РУБРИКИ” (УПИР)

ЦЕЛИ

- по-широкото популяризиране на българска критическа литература от разпознаваеми печатни/електронни периодични и серийни издания;
- осигуряването на частична или цялостна издръжка за поддържането на доброто качество и честота на публикуване на рубрики, отразяващи актуални теми и събития;
- осигуряване на възможност за привличане на по-голям екип от автори и професионалисти за нуждите на изданията/рубриците;
- осигуряване на възможност за покритие на повече актуални теми и събития;
- представяне на задълбочен критически анализ на актуални практики, тенденции и проблеми във всички сфери на съвременното изкуство.

ПРИОРИТЕТИ

- създаване на критическо съдържание за слабо застъпени области в изкуствата и културата (примери: критика за детска литература, за съвременна музика, за съвременна българска драматургия и др.);
- съвместна работа на теоретици и практики в дадена област в изкуствата и културата;
- устойчиви проекти, съдържащи план/стратегия/за популяризиране и разпространение на критическия материал чрез мрежа от медийни канали, онлайн платформи, културни и търговски мрежи;
- създаване на дигитално културно съдържание;
- проекти, които съдържат мерки за повишаване на дигиталните компетентности на организациите (умения за управление и популяризиране на дигитално културно съдържание, дигитален маркетинг, ангажиране на публиката чрез дигитални средства и др.

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програма „Критика“
2. Качество на проектното предложение

3. Потенциал за разпространение и качество на заложените дейности и планове

4. Качество на предложения бюджет

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТИТЕ

модул УПИР	неодобрени	одобрени
Сдружение	5	3
ЕООД/АД	6	1
Фондация	2	1
ООД	2	2
Ф.Л	4	2

модул ИМК	неодобрени	одобрени
Фондация	4	3
ООД	1	1
Сдружение	-	4
ЕООД	4	1
Научен институт	-	1

ПО ОБЛАСТ НА РАЗПРОСТРАНЕНИ

модул УПИР	неодобрени	одобрени
Онлайн	-	2
Цяла България	4	4
София	8	3
Варна	2	-
Шумен	1	-
Русе	1	-
Международен проект	1	-
Пловдив	1	-
Ямбол	1	-

модул ИМК	неодобрени	одобрени
България, София	7	8
България, Пловдив	-	2
Цяла България	2	-

ТЕНДЕНЦИИ 2021:

В модул „Утвърдени издания и рубрики“ се забелязва често несъобразяване на проектите предложения с изискването за утвърдено издание, което прави кандидатурите неотговарящи на модула. Наблюдава се присъствието на нови кандидати в модула, което дава индикация за неговата жизненост. Сред подкрепените проекти са едни от най-значимите издания за оперативна критика у нас.

При модул "Иновативни модели за критика" се наблюдава често излизане от параметрите и обхвата на програмата, както и липса на предлагано професионално критично съдържание. Често не става ясно какви са точно иновативните подходи, заложили от кандидатите.

Подкрепените проекти представят критическото съдържание по интересен и достъпен за публиката начин. Това спомага за разширяване на аудиториите и каналите за достигане до тях. Наблюдават се кандидати, които до 2020 са подавали проектни предложения в модул “Утвърдения издания и рубрики”, опитващи да имплементират иновативни модели през 2021 г. в модул “Иновативни модели за критика”.

Най-чести мотиви за отхвърляне:

- проектното предложение не отговаря на целите и приоритетите на модула;
- проектното предложение е неясно и необосновано, с непопълнени и неаргументирани основни точки във формуляра за кандидатстване;
- липсват писма за партньорство с посочените институции, което поставя под съмнение изпълнението на основни дейности в проекта;
- предвидените дейности не предлагат достатъчно поле за оперативна критика;
- липсва ясна концепция за тематичната посока и фокуса на предлагания проект;

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ В РАЗРАБОТВАНЕТО НА ДЕБЮТНИ ПРОЕКТИ И ПОДКРЕПА ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ В ОБЛАСТТА НА СЪВРЕМЕННИТЕ ИЗКУСТВА И КУЛТУРА

Програма “Дебюти” се провежда на два етапа. В първия етап кандидатите представят идейно предложение, което включва описание на проекта с ясна аргументация защо е важен, както и приблизителен времеви график и финансова рамка. След предварителен подбор на участниците, в който се оценява тяхната проектна идея и това дали отговарят на условията на самата програма, одобрените кандидати от първи кръг преминават обучение по разработване на артистични проекти. Явяването на обучението е задължително условие за продължаване в конкурса.

Първият етап на програмата бе обявен в края на месец февруари 2021 година.

Броят на постъпилите на първи кръг проекти бе **255, а исканата сума от НФК - 4 596 163 лв.** Въз основа на подготвените от кандидатите описание на проекта, автобиография (представяне на организацията), препоръка и писма за подкрепа от партньори, комисията селектира **111** проекта, чиито представители да участват на обучение в разработването на дебютни проекти в областта на съвременните изкуство и култура към програма „Дебюти”. Поради големият брой и предпазни мерки във връзка с КОВИД-19 обучителния семинар бе заменен от електронен наръчник с верифициращ процес на преминаването му. Съставител на съдържанието на наръчника беше външен експерт „Програми и проекти“ - Лидия Пейчева. Преминаването през интерактивния онлайн наръчник бе задължително условие за продължаване в конкурса.

Обратната връзка от кандидатите бе, че наръчникът им е бил полезен при подготовка на проектното предложение за втори кръг.

След приключване на обучението във втория етап на конкурса постъпиха **95 от селектираните 111 проекта** с обща искана сума **1 514 675,85 лв.** Комисията подкрепи **55 проекта на стойност 667 482 лв.**

ЦЕЛИ

Целта на програма „Дебюти“ е да привлече качествени дебютни проекти на млади артисти за създаване на в областта на визуалните и дигитални, екранни, сценични изкуства, музика и литература и да обучи кандидатите на основни умения в сферите проектен мениджмънт както и привличане на финансиране от публични фондове.

ПРИОРИТЕТИ

- представяне пред разнородна аудитория (в различни населени места и/или използване на различни платформи за разпространение;
- изграждане на връзка между различни техники на художествена реализация и стилове в изкуството и/ или тандем/колаборации с артисти от различни области;
- прилагане на устойчиви (технологични, екологични и/или др.) практики и процеси.

КРИТЕРИИ

1. технически съответствия и принос към целите, описани в условията на програма „ДЕБЮТИ“
2. художествени качества на проекта
3. оценка на идеята и мотивацията за професионално развитие
4. потенциал на включен екип за реализация на проекта, в това число присъствие на дебютанти.

ПРОГРАМА „ДЕБЮТИ“ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА В ЦИФРИ

ОБЩИ ДАННИ

Програма ДЕБЮТИ	Постъпили проекти	Одобрени проекти	Обща стойност исканата сума	Отпусната сума
I кръг	255	111	4 596 163 лв.	-
II кръг	95	55	1 514 675,85 лв.	667 482 лв

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТИТЕ

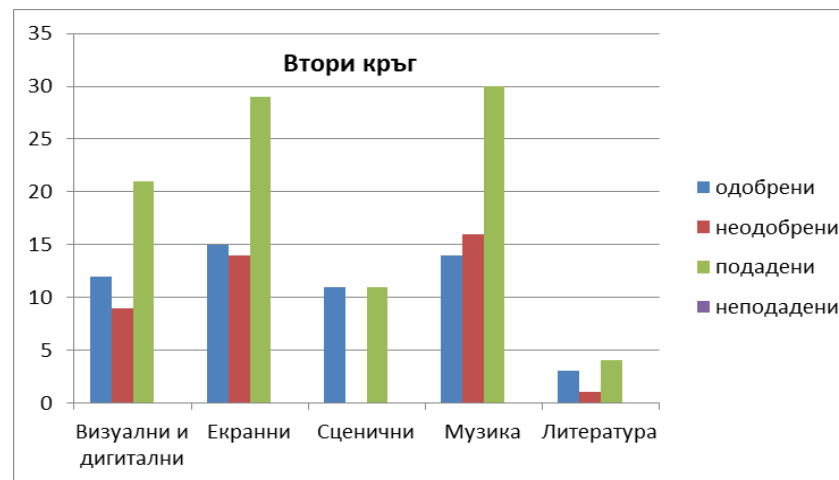
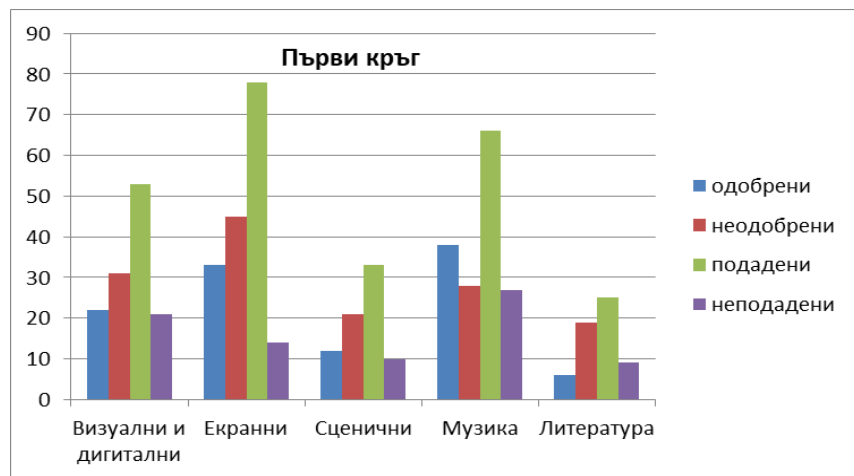
Профил	I кръг		II кръг	
	Подадени	Допуснати	Подадени	Подкрепени
НПО	22	8	7	7
Фондации	9	3	4	2
Сдружения	13	5	10	7
Читалища	-	-	3	-
ООД/ЕООД	40	22	34	14
Държавни културни институти	3	3	4	1
Физически лица	188	76	6	6
Друга П.Ф.	2	2	2	2
ОБЩО	255	111	95	55

ЖАНР/ФОРМА НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ

1 кръг		
	одобрени	неодобрени
Архитектура	1	
Аудио Визуални изкуства	3	4
Дигитални изкуства		6
Документално кино	4	8
Анимационно кино	5	5
Етнология		
Игрално кино	23	31
Изящни изкуства	4	6
Интердисциплинарен проект	4	6
Културен мениджмънт	1	
Музика	38	29
Приложни изкуства	1	1
Танц	2	5
Театър	11	16
Литература	5	19
Фотография	7	7
Нови медии	2	
Дизайн		1
ОБЩО	111	144

2 кръг		
	одобрени	неодобрени
Архитектура		
Аудио Визуални изкуства	1	3
Дигитални изкуства	1	
Документално кино	3	1
Анимационно кино	2	1
Етнология		
Игрално кино	9	10
Изящни изкуства	3	1
Интердисциплинарен проект	3	3
Литература	3	2
Музика	14	17
Приложни изкуства		
Танц	1	
Театър	9	
Фолклор		
Фотография	6	2
ОБЩО	55	40

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ ПО МОДУЛИ

НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМА “ДЕБЮТИ” 2022

- преосмисляне на финансовите тавани на всеки един от петте модула;
- в модул “Музика” да се помисли за възможности за различни типове проекти и финансови тавани - за сингъл, албум, концерт;
- развитие на участието и представителство на държавни и общински културни институти като кандидати (най-вече) на втори кръг;
- предоставяне на линкове към предишни творби в подреден вид;
- относно екранни изкуства – посочване на времетраенето на бъдещия филм, вземане предвид процеса на постпродукция.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ПУБЛИКИ

През 2021 година в конкурса взеха участие общо **226 кандидата** с проекти, от които **46 проекта** получиха финансиране на обща стойност **667,637 лева**.

МОДУЛ „ИЗСЛЕДВАНЕ И ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА АУДИТОРИИ“

Модулът е насочен към организации, създатели на културно съдържание и творчески продукции от всички области и жанрове на изкуството. Специално разработеният модул е създаден за организациите, които са планирали своите процеси и дейности в завършени и осмислени проекти, с ясни цели и план за устойчивост. От подадените проекти се очаква да обхващат различните етапи по идентифициране на аудитория, необходимите изследвания за това и разработването на качествен дейностен план за достигането им. За постигане на по-добра ефективност всички кандидати следва да представят публично резултатите от изследванията, които са провели.

ЦЕЛИ

Изследвания, анализи и проучвания

- осигуряване на финансова подкрепа за организации за изследвания и мониторинг на възможностите за въвеждане на практики за дистанционно/дигитално достигане до по-широка/нова публика на продукцията и дейността на кандидата/група от организации със свързано културно съдържание;
- разработване на методи и механизми или усвояване на съществуващи такива за мониторинг на аудиторията, чрез които да се отчитат тенденции и изменения във времето;
- представяне на актуална статистика, свързана с достъпното културно съдържание или резултати от изследвания на нагласите и потреблението на аудиторията по достъпен и ангажиращ начин;
- осъществяване на дейности по системен мониторинг и анализ на включените публики.

Устойчиво привличане и ангажиране на аудитория чрез:

- разработване и прилагане на стратегии и механизми за привличане и развитие на публика;
- разработване и прилагане на стратегии и механизми за работа със специфични групи публики (маргинализирани и изолирани поради различни причини - социални, икономически, географски и др.);

- развиване на интерактивна комуникация с публиките и приобщаването им към дейността на културните организации и оператори.

КРИТЕРИИ

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програмата „Публики“.
2. Таргетиране на аудитория и планове за достигането ѝ.
3. Потенциал за разпространение и качество на заложените дейности и планове.
4. Качество на предложения бюджет.

МОДУЛ “ТВОРЧЕСКА НАМЕСА В ДИГИТАЛНА И ПУБЛИЧНА СРЕДА”

Подкрепя финансово дейности за създаване, адаптиране, популяризиране и разпространение на съдържание свързано с културни продукти и събития за публична и/или дигитална среда, с цел привличане и развитие на аудитория.

Този модул на програмата е ориентиран към творчески организации и артисти, които разпознават успешно своята целева аудитория и имат ясно разработена стратегия как да достигнат до нея и да я привлекат устойчиво или развият нейните вкусове към определен тип културни продукти, жанрове и области на изкуството и културата чрез попадащите в обхвата дейности за творческа намеса в дигитална или публична среда.

Насочването на публични ресурси към такъв тип дейности има за основна цел да привлече дългосрочно интереса на по-голям брой публика към българско културно съдържание и продукти, поради което е важно всички кандидати да предлагат съдържание и събития, които са свободно достъпни и при възможност предполагат интеракция или мониторинг на достигнатата аудитория.

От подадените проекти се очаква да включват последователен цикъл от дейности за създаване, популяризиране и разпространение на културно съдържание в дигиталното и/или публично пространство при спазване на всички въведени ограничения и разпоредби.

ЦЕЛИ

- достъп до културно съдържание за широка аудитория извън централни райони;
- изработка и разпространение на адаптирано или ново съдържание за популяризиране на дейността и продукцията на артисти и организации в дигитални/ физически мрежи и канали;
- да създаде условия за привличане на младежка аудитория (до 30 г.), запознаване и ангажирането ѝ с културни продукти/услуги;

- въвеждане на практики за дистанционно/дигитално достигане до настояща и /нова публика;
- да насърчи дългосрочното и активно присъствие на българско изкуство и артисти в дигиталното пространство и международните платформи.

КРИТЕРИИ

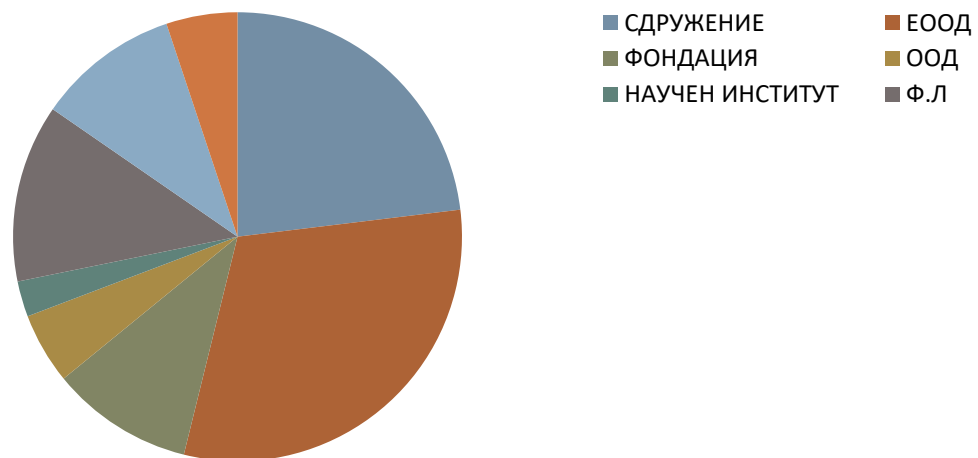
1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програма „Публики“
2. Таргетиране на аудитория и планове за достигането
3. Потенциал за разпространение и качество на заложените дейности и планове
4. Качество на предложения бюджет

ПРОГРАМА „ПУБЛИКИ“ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА В ЦИФРИ

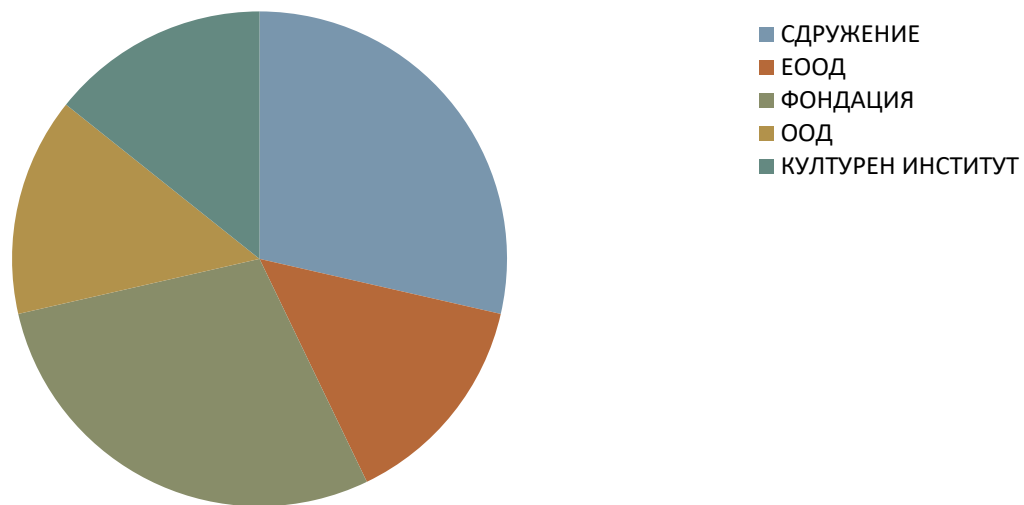
ОБЩИ ДАННИ

МОДУЛ	Постъпили проекти	Одобрени проекти	Обща стойност и исканата сума	Отпусната сума
Изследване и идентифициране на аудитории (ИИА)	32	7	592 086.7 лв.	93 788 лв.
Творческа намеса в дигитална и публична среда (ТНДПС)	194	39	3 793 919 лв.	573 849 лв.
ОБЩО	61	24	4,386,005.7 лв.	667 637 лв.

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТА/ТНДПС

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТА/ ИИА

ОБЛАСТИ НА ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

Области на изкуство и култура	Изследване и идентифициране на аудитории		Творческа намеса в дигитална и публична среда	
	одобрили	неодобрили	одобрили	неодобрили
Аудио Визуални изкуства	-	3	2	13
Документално кино	-	1	1	1
Игрално кино	2	-	-	2
Изящни изкуства	1	-	2	4
Интердисциплинарен проект	-	5	7	32
Културен мениджмънт	2	-	-	3
Културно предприемачество			1	4
Културно наследство	-	1	2	3
Литература	1	-	-	6
Музейна дейност	1	2		
Музика	-	2	11	34
Приложни изкуства	-	1	-	2
Танц	-	4	1	5
Театър	-	4	3	22
Фолклор	-	1	-	2
Фотография	-	1	2	4
Дигитални изкуства	-	-	2	5
Дизайн	-	-	-	2
Музейна /кураторска дейност			1	3
Нови медии			2	8
Библиотеки и архиви			2	-
Общо:	7	25	39	155

НАБЛЮДЕНИЯ:

Популярността на програма “Публики” нараства от 2019 г. насам, но се отчитат негативни тенденции при провеждането на модул “Творческа намеса в дигитална и публична среда”, който заради широкия си обхват допуска участието на много разнообразни проекти и кандидати, които биха реализирали успешно проектите си и биха били много по-конкурентни при участието си в други програми / “Творческо развитие”, “Социално ангажирани изкуства”, “Културно наследство”/.

През 2021 г. като задължително условие е въведено изискване за предоставяне на писмо за партньорство за доказване на готовността от страна на институции, пространства или други ключови участници в проекта да се включат в реализирането му..

Препоръчва се отделянето на модул “Изследване и идентифициране” и популяризирането му в момент, в който анализ на аудиторията е ключов в местен, регионален и национален план.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА СОЦИАЛНО АНГАЖИРАНИ ИЗКУСТВА

Програмата “Социално ангажирани изкуства” подкрепя проекти, които адресират социални проблеми чрез форми от всички области на изкуството и културата. През 2021 година програмата се разделя на **два модула** - “Кампании за адресиране на социален проблем чрез изкуство” и “Работа с общности и групи в неравностойно положение”. Първият модул се фокусира върху проекти с широк отзвук в обществеността, а вторият - върху проекти, които прилагат креативен процес при работа с общности и групи в неравностойно положение.

По програмата могат да кандидатстват както юридически лица (културни организации), така и самоосигуряващи се физически лица. Финансират се разходи по проекти на стойност до 30 000 лв. включително..

В рамките на двата модула по програмата са получени общо **147** кандидатури, от които са одобрени за финансиране **39**, на обща стойност **595 294** лева. Благодарение на прехвърлени в края на годината средства от други програми, бяха успешно финансирани и проекти-резерви, тъй като първоначално са одобрени само **28** проект.

	Кампании за адресиране на социален проблем	Работа с групи в неравностойно положение	Общо
подадени проекти	100	47	147
одобрени проекти	23	16	39
неодобрени проекти	87	31	108
обща сума	4 568 110 лв.	1 006 843.12 лв.	5 574 953 лв.
искана сума	2 622 894 лв.	883 174.2 лв.	3 506 068 лв.
отпусната сума	345 549 лв.	249 745 лв.	595 294 лв.

МОДУЛ “КАМПАНИИ ЗА АДРЕСИРАНЕ НА СОЦИАЛЕН ПРОБЛЕМ”

ЦЕЛИ

- реализация на творчески проекти - тематично обвързани със социални проблеми от екологичен, икономически, етнически характер или човешки права;
- генериране на енергия и желание за положителна социална промяна чрез изкуство, което засяга и адресира обществено значими социални теми;
- създаване на предпоставки за позитивна промяна в нагласите и ангажираността на обществото по различни социални казуси;
- привличане на внимание и ресурси към социално значими теми.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програма „Социално ангажирани изкуства“
2. Потенциал на организацията/екипа и успешно таргетиране на аудитория
3. Концепция и качество на заложените дейности и планове
4. Качество на предложения бюджет

МОДУЛ “РАБОТА С ГРУПИ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ”

ЦЕЛИ

- насърчаване на творчески дейности с групи в неравностойно положение и непредставени социални групи в творчески процеси;
- овластяване на социални групи/представители на дадена социална група чрез изкуство.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на програма „Социално ангажирани изкуства“
2. Потенциал на организацията/екипа и представяне на избраната група
3. Концепция и качество на заложените дейности и планове
4. Качество на предложения бюджет

ПРОГРАМА „СОЦИАЛНО АНГАЖИРАНИ ИЗКУСТВА” ПРЕЗ 2021 ГОДИНА В ЦИФРИ

ПРАВНА ФОРМА	Кампании за адресиране на социален проблем		Работа с групи в неравностойно положение	
	одобрени	неодобрени	одобрени	неодобрени
Сдружение	4	17	8	9
ЕООД	7	15	2	7
Фондация	4	14	2	6
ООД	2	12	2	7
Ф.Л	5	17	-	3
Културен институт	-	2	-	1
АД	-	-	-	1
Читалище	-	-	-	3
Друга П.Ф.	-	-	-	2

СФЕРА НА ИЗКУСТВОТО	Кампании за адресиране на социален проблем		Работа с групи в неравностойно положение	
	одобрени	неодобрени	одобрени	неодобрени
Архитектура	-	1	-	-
Аудиовизуални изкуства	2	4	1	2
Дигитални изкуства	1	-	-	-
Документално кино	5	20	-	-
Етнология	-	1	-	1
Игрално кино	1	3	-	1
Изящни изкуства	-	1	-	2
Интердисциплинарен проект	3	18	7	8
Културно наследство	-	1	-	1
Литература	2	4	-	-
Музика	3	8	1	7
Приложни изкуства	1	4	-	1
Танц	-	3	-	-
Театър	2	8	5	6
Фолклор	-	1	-	1

ТЕНДЕНЦИИ 2021:

НАБЛЮДЕНИЯ

През 2021 година бюджетът на програмата е значително по-малък от предходната 2020 година. Това води до силна конкуренция и голям брой проекти, не финансирани поради липса на достатъчно средства.

ОСНОВНИ ПРИЧИНИ ЗА НЕОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМАТА

- непознаване на социалния проблем, който се адресира или липса на целенасочени дейности за привличане и ангажиране на целевите групи по конкретен социален казус;
- необосновано проектно предложение и/или необоснована бюджетна матрица;
- неизрядни документи на кандидатурата - липсващи писма за партньорства, неподписано заявление за участие, некоректно попълнена бюджетна матрица (не са спазени условията на програмата).

ПОЛОЖИТЕЛНИ НАБЛЮДЕНИЯ СПРЯМО ПОДАДЕНИТЕ КАНДИДАТУРИ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

- голямо разнообразие от обществено значими теми и форми на изкуството;
- високо ниво на качеството на проектите предложения;
- участие в конкурса на организации, които работят от години в сектора и познават както художествените тенденции в дадено изкуство, така и социалния проблем, който искат да адресират.

Забелязва се силно присъствие на проекти в областта на документално кино в модул “Кампании за адресиране на социален проблем”. Поради намаления бюджет на програмата и силната конкуренция сред подалите документи кандидати, голяма част от тях остават нефинансирани поради липса на средства.

В модул “Работа с групи в неравностойно положение” се забелязва преобладаване на интердисциплинарни проекти и проекти от областта на сценичните изкуства. Това са сектори, които предоставят широка възможност за подход и методика за работа със социални групи. В този модул крайният резултат от проекта не винаги се комуникира с широката аудитория. Целта е фокусирана върху самия процес на работа и промяната, която настъпва индивидуално и групово при участниците в проекта.

Програма “Социално ангажирани изкуства” се развива от 2018 г. насам и през последните години нараства интересът към нея – по-голям брой кандидати и високо качество на кандидатурите. Препоръчва се увеличаване на бюджета на програмата, което ще подобри резултатите от нея и ще даде възможност повече стойностни проекти да бъдат реализирани. Проектните предложения често са интердисциплинарни и предполагат и междусекторни партньорства. Тези предпоставки както и дългосрочният ефект от работата на екипите са едни от причините програмата да е толкова ценна.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ЕДНОГОДИШЕН ГРАНТ

Програмата подпомага финансово цялостни едногодишни планове за дейност и развитие на частни професионални български организации с активна дейност в сферата на културата.

През 2021 г. се провежда второ издание на програмата. Тя е насочена към частни културни организации, активни оператори на събития и културно съдържание през периода 2019-2021 г.

Финансовата подкрепа е предвидена за цялостно или частично удовлетворяване на нуждите за поддръжка на постоянен и допълнително ангажиран екип, регулярни дейности и пространства, създаване и представяне на културно съдържание.

Осигурявайки възможност за по-голяма финансова стабилност на организациите, НФК цели да подпомогне бенефициентите в постигането на по-висок организационен капацитет, повишаването на качеството и обхвата на събитията и продуктите, които създават, за да развият устойчивост и независимост за дейността си.

През изминалата година програмата **подкрепи 145 проекта** от 283 подадени. Отпуснатата сума с която НФК подкрепя бенефициентите е **9 149 217,64** лева.

Цели

- подкрепа за организационни стратегии, които въвеждат принципи на устойчиво развитие, повишаване на организационния капацитет и измерване на ефекта от инвестициите, които осъществяват (вкл. разработване на визии, специфични стратегии за управление на ресурси и съдържание, въвеждане на бизнес и предприемачески инструменти);
- подкрепа за едногодишни програми, които предвиждат адаптация на организацията към дигитална трансформация в културните и творческите индустрии (вкл. разработване на специализирани платформи за достъп до съдържание, повишаване на многообразието и предлагането на качествено творческо съдържание в дигитална среда);
- подкрепа за едногодишни програми, които планират включване на иновации, които оказват принос в дългосрочното развитие на организацията (вкл. цялостно или за част от цикъл в продукцията, в художественото творчество, в културната или организационната дейност);
- подкрепа за едногодишни програми, които развиват дългосрочни връзки и партньорства на локално, национално и международно ниво (вкл. интердисциплинарни и междусекторни инициативи и дейности, организиране на образователни, дискусийни и специализирани платформи, събития и форуми);
- подкрепа за организационни стратегии, които въвеждат дългосрочни планове за задържане, разширяване и развитие на своята аудитория

(вкл. чрез осигуряване на достъп до култура и/или насърчаване на културно потребление, организиране на образователни и информационни инициативи).

Фокус*

2020 година - Възстановяване на частни организации в сектор „Култура“ от последствията, свързани с кризата от COVID-19

2021 и 2022 година - Повишаване на организационния капацитет на бенефициентите и насърчаване на интердисциплинарни и междусекторни партньорства

2023 година - Насърчаване на образователни инициативи и дейности в сферата на изкуствата и културните индустрии

2024 година - Адаптация на организациите към дигитална трансформация в културните и творческите индустрии

**Целите и дългосрочния фокус на програмата са разработени в съответствие с целите, насоките и приоритетите, заложиени в New European Bauhaus, European Green Deal и тематичната годишна за 2021 година на ЮНЕСКО, обявена от ООН - “Творческа икономика за устойчиво развитие”.*

** При необходимост от допълнително финансиране (когато бюджетът надвишава исканата от НФК сума) кандидатът следва да представи документи, свидетелстващи, че останалата необходима сума за осъществяването на проекта е подсигурана.*

Критерии за оценка

ТЕХНИЧЕСКИ КРИТЕРИИ

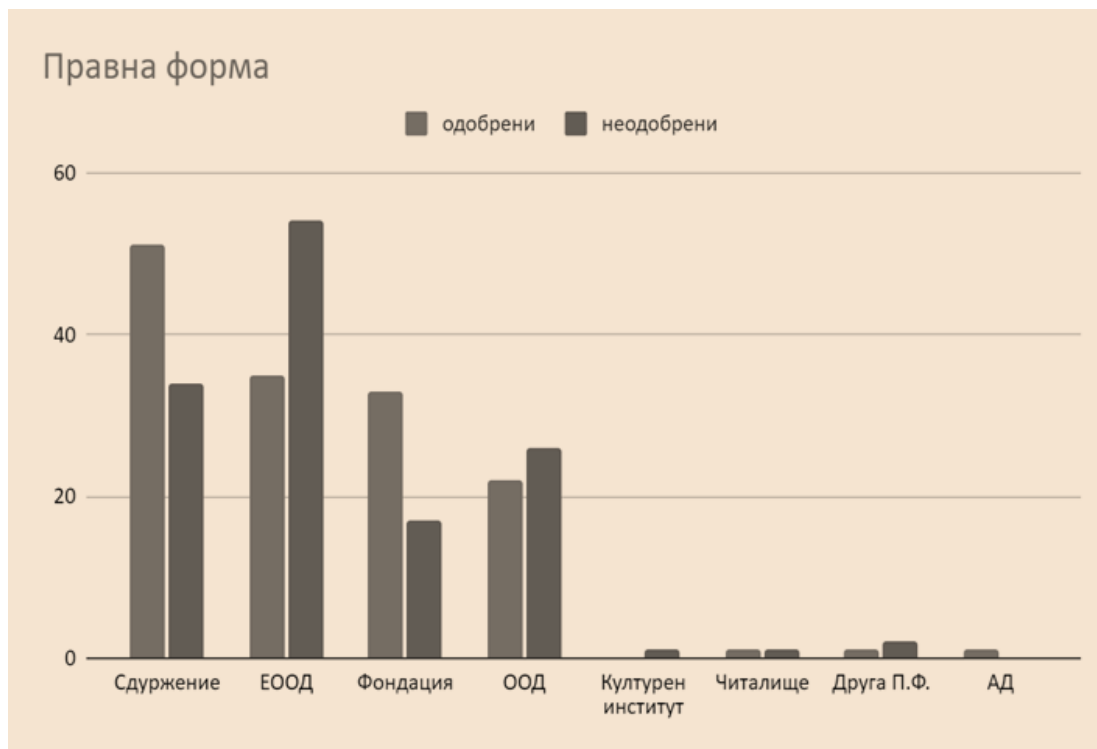
1. Съответствие с техническите изисквания и условия на настоящата програма – да/не (1/0)

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА ОТ ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ

1. Качество на проектното предложение (художествен,естетически и технически потенциал на проекта в контекста на европейското културно разнообразие и потенциал за развитие на българската култура и изкуство) – 40т.
2. Реализация и изпълнение на проекта – 20 т.
3. Капацитет на организацията за реализиране на проекта – 20т.
4. Финансова обосновка на проекта – 20т.

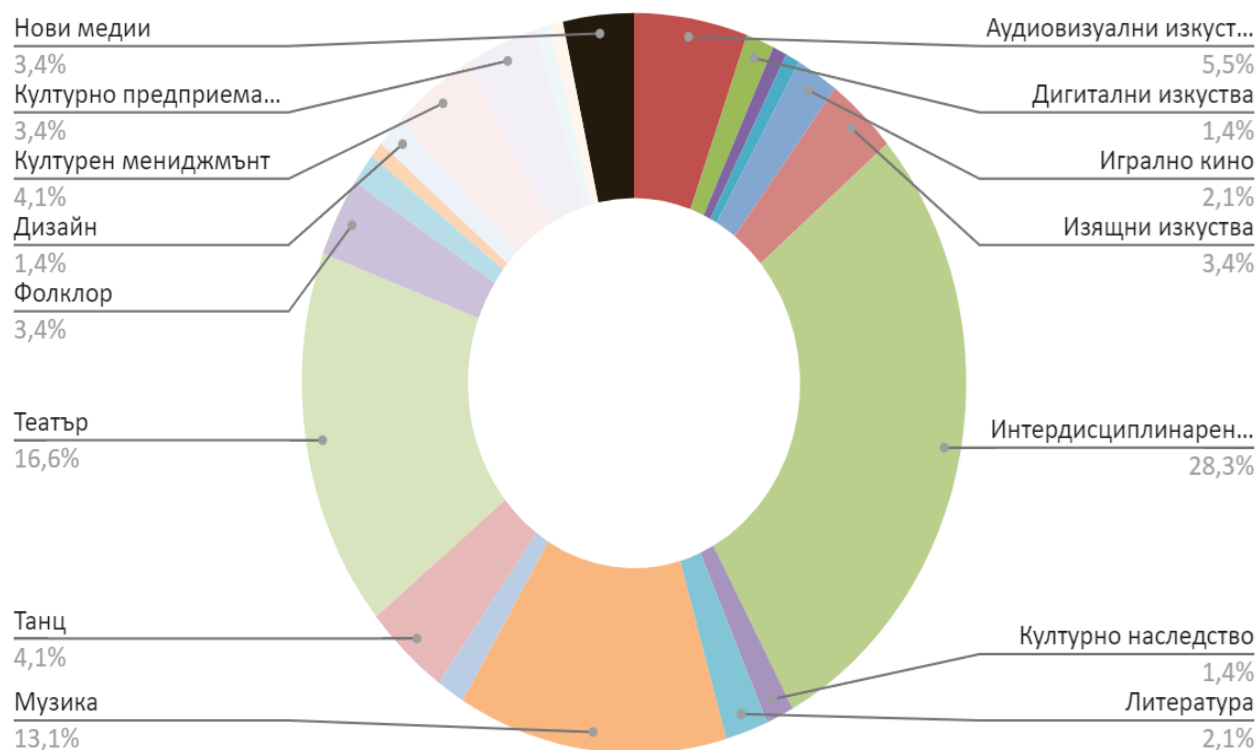
ПОСТЪПИЛИ ПРОЕКТИ	ОДОБРЕНИ ПРОЕКТИ	ИСКАНА СУМА	ОТПУСНАТА СУМА
283	145	37 197 264,75	9 149 217,64

ПРАВНА ФОРМА		
	одобрени	неодобрени
Сдружение	51	34
ЕООД	35	54
Фондация	33	17
ООД	22	26
Културен институт	0	1
Читалище	1	1
Друга П.Ф.	2	5
АД	1	0
ОБЩО:	145	138

ОБЛАСТ НА ИЗКУСТВАТА		
	одобрени	неодобрени
Аудиовизуални изкуства	8	11
Дигитални изкуства	2	4
Документално кино	1	6
Анимационно кино	1	1
Игрално кино	3	1
Изящни изкуства	5	5
Интердисциплинарен проект	41	13
Културно наследство	2	2
Литература	3	9
Музика	19	29
Приложни изкуства	2	1
Танц	6	6
Театър	24	16
Фолклор	5	2
Фотография	2	2
Хорово изкуство	1	1
Дизайн	2	0
Културен мениджмънт	6	6
Културна антропология	0	1
Културно предприемачество	5	11
Кураторска дейност	1	0
Музейна дейност	1	2
Нови медии	5	9

Одобрени - област на изкуствата

ТЕНДЕНЦИИ 2021:

Препоръка

Експертната комисия по програма “Едногодишен грант” препоръчва да се направи анализ на подкрепата по тази програма и да има яснота във връзка с това дали кандидатите са коректни бенефициенти. За съжаление в рамките на подаване на документи и сключване на договори при второто издание на програмата предстоеше отчитане на бенефициентите от 2020 г. Липсата на анализ във връзка с малкия административен капацитет и липсата на възможност за осъществяване на своевременен мониторинг възпрепятстват възможностите да се разработят както обучения за нуждите на кандидати и бенефициенти, така и важни наблюдения във връзка с ползи за сектора, процеси на кандидатстване, провеждане и отчитане, води до по-скоро негативен ефект в дългосрочен план.

НАЙ-ЧЕСТИТЕ МОТИВИ ЗА ОТХВЪРЛЯНЕ

- техническа недопустимост на проекта - юридическа или финансова;
- това, че касаят неструктурни в същността си проектни разходи- за турне и/ или популяризиране на вече създадени културни продукти;
- бюджетът е нереалистичен и/или липсват доказателства за предвидени разходи;
- не са предвидени партньорства;
- липсва документ за съфинансиране при заявено самоучастие;
- неяснота по отношение на планирани дейности, екипи и/или крайни цели на организацията
- неспазване на правилото кандидатстващи организации да бъдат регистрирана не по-късно от септември 2019 г.;
- % на структурните разходи - под 50%;
- в проектното предложение липсва конкретика и редица графи от приложенията не са попълнени;
- това, че проектната документация съдържа непопълнена матрица за бюджет. 100% разходите са за поддръжка и модернизация;
- условията на програмата в частта им, касаеща дейността на организацията - кандидатстващата организация не представя активна дейност в областта на културата и изкуствата за периода 2019 - 2021 г.;
- факта, че в проектното предложение става ясна липсата на проектен опит - в документите, съпътстващи кандидатурата се повтаря едно и също съдържание.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ЕДНОГОДИШНА ПОДКРЕПА ЗА ТРАДИЦИОННО И СЪВРЕМЕННО ЦИРКОВО ИЗКУСТВО

Програма “Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство`21” имаше своето второ издание през 2021 г. В рамките на програмата са получени общо 29 кандидатури, от които са **одобри за финансиране 17, на обща стойност 929 999 лева.**

Постъпили проекти	Одобри проекти	Искана сума	Отпусната сума
29	17	2 385 857,67 лв.	929 999 лв.

Програмата се проведе в два модула:

- Съвременно цирково изкуство
- Традиционен цирк

МОДУЛ “СЪВРЕМЕННО ЦИРКОВО ИЗКУСТВО”

ЦЕЛИ

Модулът цели да стимулира запазване на дейността и активността на организациите и артистите от областта. Това включва и надграждане на капацитета на организациите и екипите им, адаптация към актуални канали и техники за популяризиране и разпространение на българско цирково изкуство, обновяване на база и реквизит, поддържане на качество на регулярна програма и продуциране на нова.

ПРИОРИТЕТИ

- **УСТОЙЧИВО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ** - Проекти, предвиждащи подробен стратегически план за устойчиво възстановяване от кризата, в това число прилагане на бизнес инструменти и модели, преосмисляне на процеси и въвеждане на нови практики;

- **СЪЗДАВАНЕ НА НОВИ ПРОДУКЦИИ** - С приоритет се разглеждат ко-продукции или продукции в партньорство с международни компании и организации;
- **РАЗВИТИЕ НА ПУБЛИКИ** - Изграждане на капацитет за работа с публики, развитие на нови канали за комуникация с публики (вкл. онлайн), прилагане на иновативни подходи за тяхното по-активно въвличане;
- **РАЗВИТИЕ НА ПРОСТРАНСТВА** - Дейности, свързани с трайното установяване на конкретни сцени и зали, където се практикува и развива цирково или улично изкуство;
- **УЛИЧНИ ИЗКУСТВА** - Разработване, промотиране и представяне на улична шоу програма. С приоритет се разглеждат иновативни подходи към уличните изпълнителски изкуства - това може да включва интеракция с публика, надграждане или допълване на градската среда по оригинален начин.

МОДУЛ “ТРАДИЦИОНЕН ЦИРК”

Модулът е насочен към културни организации и еднолични търговци - културни дейци, заети в областта на традиционното цирково изкуство.

ЦЕЛИ

Цели да стимулира запазване на дейността и активността на организациите и артистите от областта. Това включва и надграждане на капацитета на организациите и екипите им, адаптация към актуални канали и техники за популяризиране и разпространение на българско цирково изкуство, обновяване на база и реквизит, поддържане на качество на регулярна програма и продуциране на нова.

ПРИОРИТЕТИ

- **УСТОЙЧИВО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ** - Проекти, предвиждащи подробен стратегически план за устойчиво възстановяване от кризата, в това число прилагане на бизнес инструменти и модели, преосмисляне на процеси и въвеждане на нови практики;
- **СЪЗДАВАНЕ НА НОВИ ПРОДУКЦИИ** - С приоритет се разглеждат ко-продукции или продукции в партньорство с международни компании и организации
- **РАЗВИТИЕ НА ПУБЛИКИ** - Изграждане на капацитет за работа с публики, развитие на нови канали за комуникация с публики (вкл. онлайн), прилагане на иновативни подходи за тяхното по-активно въвличане

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА И ЗА ДВАТА МОДУЛИ

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на настоящата програма
2. Качество на проектното предложение
3. План за реализация и изпълнение на проекта
4. Качество на предложениния бюджет

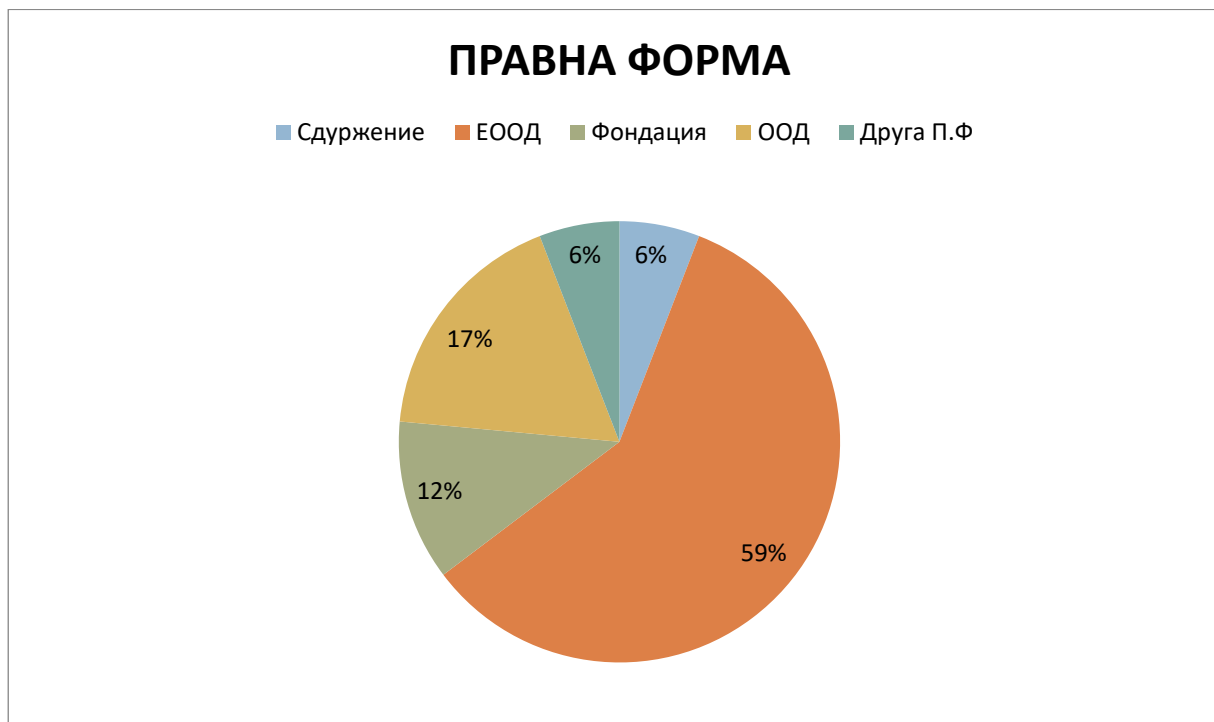
ПРОЕКТИ СА ОТХВЪРЛЕНИ ПОРАДИ СЛЕДНИТЕ ОСНОВНИ ПРИЧИНИ:

СЪВРЕМЕНО ЦИРКОВО ИЗКУСТВО

- Организацията не отговаря на изискването да доказва циркова дейност от 2019 г. насам включително.
- Основният фокус на проекта е поддържането и изработката на нови видеа за YouTube канала на организацията, което го прави по-подходящ за кандидатстване по програма "Публики" на НФК.
- В документите има липсваща информация.
- Липсва конкретика и съществени детайли за изпълнението и графика на дейностите.
- Не са приложени договори /или проекто договори/ както и оферти за включени разходите. Липсва документ за съфинансиране при нужда от такъв документ според условията на програмата.
- Цирковото изкуство не е основна дейност на организацията.

ТРАДИЦИОНЕН ЦИРК

- От проектното предложение и дейността на организацията изглежда, че цирковото изкуство не е основна дейност.
- Кандидатът не изпълнява условието за активна дейност в областта на цирковото изкуство от 2019 г. - организацията е учредена през 2020 г.
- Проектът отговаря частично на приоритетите на програмата, но е много общо разписан, без предоставяне на необходимите детайли, които да аргументират цялостна едногодишна подкрепа.

ПРЕПОРЪКИ

Кандидатстващите циркови организации продължават да имат нужда от подкрепа в настоящата сложна епидемична обстановка, която ги възпрепятства да провеждат дейността си целогодишно и пред достатъчно голяма публика. Същевременно, голяма част от организациите демонстрират малък опит с проектно финансиране и не са достатъчно конкурентни в конкурсна среда. **Видима е нуждата от провеждане на обучение за развитие на капацитет за работа с програми на финансиране на тези организации - това е и една от основните цели на екипа на НФК.**

Експертната комисия препоръчва запазването на програмата и през 2022 година. **В множество държави като Италия, Франция, Канада финансирането на циркови изкуства е заложено от десетилетия. От резултатите на първото издание на програмата е вече видимо, че подкрепата от Национален фонд "Култура" поставя основите на устойчиво развитие в областта на цирка.** Съчетаването на финансови инструменти с изграждане на капацитет и близка работа с бенефициентите има потенциала да спомогне значително развитието на българския цирк и представянето му по света.

КОНКУРСНА ПРОГРАМА ЦЕЛЕВО ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ НА ПРОЕКТИ С ГОЛЯМО НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО ЗНАЧЕНИЕ

Съгласно чл. 4, ал. 2 на НАРЕДБА № Н-5 ОТ 27 ЮНИ 2007 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНКУРСИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА ОТ НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА” Управителният съвет на фонда взема решения за провеждане и на конкурси за целево финансово подпомагане на програми и проекти с голямо национално културно значение, не включени в програмата по чл. 3. Целеви субсидии са средства за проекти с национално значение и съобразно обективната необходимост.

От 2021 година кандидатстването по програма “Целево финансово подпомагане” се извършва онлайн, през сайта на НФК. Програмата разпределя целеви средства за проекти с голямо национално значение в областта на културата. Максималната стойност на отпуснатата сума по програмата е 10 000 лв.

В рамките на програмата са получени общо **43 кандидатури**, от които са **одобрени за финансиране 9**, на обща стойност **66 540** лева.

ОБЩИ ДАННИ

ЦЕЛЕВО ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ	
подадени проекти	43
одобрени проекти	9
неодобрени проекти	34
обща сума	1 003 805.62
искана сума	399 237.05
отпусната сума	66 540

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА:

1. Съответствие с приоритетите на програмата, а именно проекти с голямо национално значение в областта на културата.
 - Съответствие на проектното предложение с целите и приоритетите на програмата;
 - Изпълнение на специфичните условия в зависимост от вида на проекта.

2. Качество на проектното предложение.

- Творчески потенциал на проекта;
- Устойчивост на проекта;
- Иновативност на проектната идея.

3. Реализация и изпълнение на проекта.

- Проектът е реалистичен и изпълним;
- Капацитет на организацията за реализиране на проекта;
- План за партньорство - допълнителен, незадължителен критерий.

Проектните предложения по тази програма се разглеждат от Управителен съвет на НФ “Култура”.

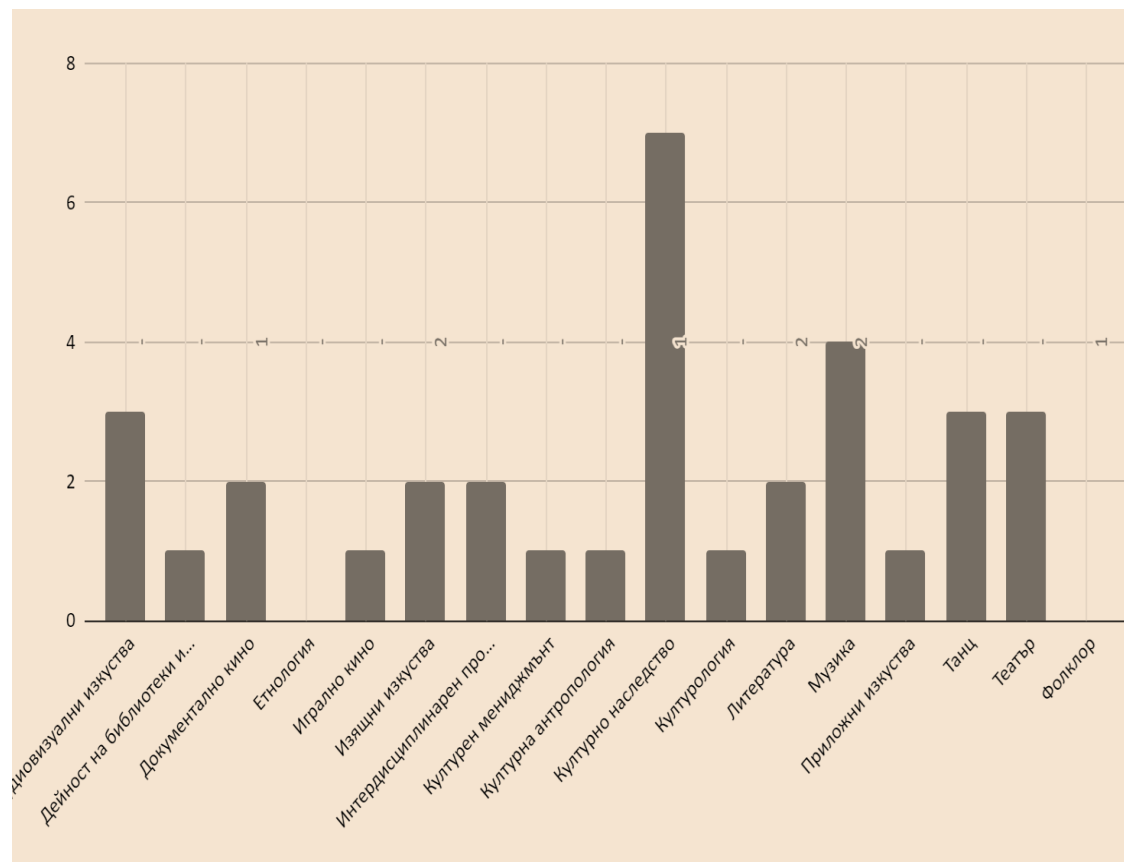
Основна причина за отпадане на кандидатури по тази програма е липсата на национална значимост в предложените проекти. Голяма част от тях биха били подходящи кандидатури по регулярните програми на НФК като “Публики”, “Културно наследство” или “Творческо развитие”.

ПРОФИЛ НА КАНДИДАТИТЕ

ПРОФИЛ	ПОДАДЕНИ	ПОДКРЕПЕНИ
Държавни културни институти	4	2
НПО	16	3
Сдружения	7	1
Фондации	9	2
ЕТ/ ЕООД/ ООД/ АД	13	6
ОБЩО	7	5

ПО ОБЛАСТ НА ИЗКУСТВО/КУЛТУРА

Целево финансово подпомагане		
	одобрени	неодобрени
Аудиовизуални изкуства	-	3
Дейност на библиотеки и архиви	-	1
Документално кино	1	2
Игрално кино	-	1
Изящни изкуства	2	2
Интердисциплинарен проект	-	2
Културен мениджмънт	-	1
Културна антропология	-	1
Културно наследство	1	7
Културология	-	1
Литература	2	2
Музика	2	4
Приложни изкуства	-	1
Танц	-	3
Театър	-	3
Фолклор	1	-

ПРОГРАМА ЗА ЦЕЛЕВО ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ – Творческа Европа“, подпрограма „Култура“, направление „Европейско сътрудничество“

Целево финансово подпомагане на проекти, финансирани от програма „Творческа Европа“ , подпрограма „Култура“, направление „Европейско сътрудничество“, цели да подкрепи български културни организации, които реализират европейски проекти за международно сътрудничество в областта на културата и изкуствата. Липсата досега на подобен национален механизъм сериозно възпрепятстваше участието на български културни оператори в програма „Творческа Европа“, която насърчава реализирането на международни проекти с високо качество и широк обхват, които повишават културните компетентности и развиват аудиториите в международен аспект. За финансиране могат да кандидатстват български културни организации (юридически лица) със седалище в Република България, които имат качеството на проектен ЛИДЕР или проектен ПАРТНЬОР, реализиращи текущ проект, спечелил конкурс в рамките на програма „Творческа Европа“ на ЕС, подпрограма „Култура“, направление „Европейско сътрудничество“, и имат подписан договор с Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура.

През 2021 година за участие в програмата бяха поканени 12 организации с текущи проекти по програма „Творческа Европа“ , които бяха финансирани общо с **175 451 лева**. Организацията участват в международни проекти с участници от 29 европейски вържави.

ОРАГНИЗАЦИЯ	ИМЕ НА ПРОЕКТА	ОТПУСНАТА СУМА ОТ НФК
Българска музикална асоциация	MOST - The Complex Strategy to develop the Balkan World Music Scene	24 252,00
Държавен куклен театър –Видин	INnovative EUropean PUPpetry - INEUPUP	10 240

Фондация ЕДНО за култура и изкуства	Big Pulse Dance Alliance	34 775
Фондация „Музейко“	Accessible Art for All	8 761
Фондация „Следваща страница“	Translation in Motion	3 957
Фондация „Следваща страница“	Balkan Translations Collider	12 672
Фондация Опън Спейс	ECHO II: Traditions in Transition	18 580
Регионална народна библиотека „Петко Рачев Славейков“	„G-book 2:European teens as readers and creators in gender -positive narratives”	16 848
Фондация „Балканско наследство“	Immersive Storytelling Driven Cooperation for Cultural Heritage Dissemination in Western Balkans	5835
Линди Хоп България ЕООД	Swinging Europe Network	3192
Фондация за Нова култура	Centriphery	10454
Фондация "Опероса"	Young@Opera	25885

ИЗВЪНРЕДНИ ПРОГРАМИ 2021 Г.

През 2021 г. НФ "Култура" получи извънредни средства в размер на **20 967 250 лв.** за подпомагане на артисти и организации поради обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка.

Средствата са отпуснати въз основа на:

- Постановление № 89 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2021 г., с което е одобрено разходване средства в размер 4 267 250 лв чрез три сесии на програма „Творчески стипендии за подпомагане на млади и на изтъкнати творци (артисти -изпълнители) в областта на музиката“
- Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021г. и Постановление № 338 от 15 октомври 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2021 година, с които са предоставени целево следните средства за:
 1. финансова подкрепа на артисти - изпълнители в областта на театралното, танцовото и цирковото изкуство и визуалните изкуства, упражняващи свободни професии в периода на обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемиологична обстановка, в размер 2 400 000 лв.;
 2. финансова подкрепа на частни професионални организации в областта на изкуствата и в областта на любителското творчество в периода на обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемиологична обстановка в размер 8 400 000 лв.;
 3. творчески проекти в областта на визуалните изкуства и др. в периода на обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемиологична обстановка в размер 740 000 лв.;
 4. компенсиране на увеличени разходи за електрическа енергия на държавни, общински и регионални институти в размер 5 000 000 лв.

ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИ И НА ИЗТЪКНАТИ ТВОРЦИ (АРТИСТИ -ИЗПЪЛНИТЕЛИ) В ОБЛАСТТА НА МУЗИКАТА

Постановление № 89 на Министерския съвет от 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2021 г., с което е одобрено разходване средства в размер **4 267 250 лева** чрез три сесии на програма „Творчески стипендии за подпомагане на млади и на изтъкнати творци (артисти -изпълнители) в областта на музиката“

Програмата предоставя Творческа стипендия за едно лице – в размер на **4 267,25 лева**. Сумата се изплаща след начисляване и удържане на законоустановените данъци и задължителни осигурителни вноски.

Допустими кандидати по програмата:

Културни дейци – артисти-изпълнители в областта на музиката, осъществявали публично представяне на културен продукт през 2019 г. и до ноември 2020 г. в Р България;

- с начислени и изплатени данъчни задължения за 2019 г.;
- с годишен доход за 2019 г. над 3 000 лв. до 50 000 лв.,
- които не са в трудови правоотношения в качеството си на артист-изпълнители,
- не получават пенсии за осигурителен стаж и възраст;
- не получават към момента друга финансова подкрепа на друго основание по мярка за финансово подпомагане в условията на епидемията от COVID-19/текстът не касае програмата за творчески стипендии и програма „Творчески инициативи“ на НФК/ и
- не получават парични обезщетения за безработица по Кодекса за социално осигуряване.

По програмата са подадени общо 617 проектни предложения, от които 342 са одобрени със сумата от 1 459 399.5 лв.

Изпълнени са следните сесии на програмата за предоставяне на стипендии:

ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИ И НА ИЗТЪКНАТИ ТВОРЦИ (АРТИСТИ -ИЗПЪЛНИТЕЛИ) В ОБЛАСТТА НА КЛАСИЧЕСКАТА МУЗИКА“

Постъпили кандидатури - 48 / Одобрени проекти - 28

Кандидати, предоставили документи, които напълно отговарят на изискванията на условията по програмата и са получили стипендия - 28

Кандидати, предоставили документи, които не отговарят на изискванията на условията по програмата - 20

„ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИ И НА ИЗТЪКНАТИ ТВОРЦИ АРТИСТИ-ИЗПЪЛНИТЕЛИ (ПЕВЦИ И ИНСТРУМЕНТАЛИСТИ) В ОБЛАСТТА НА ФОЛКЛОРНОТО ИЗКУСТВО“

Постъпили кандидатури - 94/ Одобрени проекти - 44

Кандидати, предоставили документи, които напълно отговарят на изискванията на условията по програмата – 43

кандидатите, предоставили документи, които не отговарят на изискванията на условията по програма – 51

„ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИ И НА ИЗТЪКНАТИ ТВОРЦИ (АРТИСТИ - ИЗПЪЛНИТЕЛИ) В ОБЛАСТТА НА ПОП, РОК И ДЖАЗ МУЗИКАТА“

Постъпили кандидатури – 475/ Одобрени проекти - 270

Кандидати, предоставили документи, които напълно отговарят на изискванията на условията по програмата – 271

Кандидатите, предоставили документи, които не отговарят на изискванията на условията по програма – 205

За техническа проверка по допустимост на кандидатите екипът на НФК работи съвместно с работна група на НАП. Основна част от отхвърлените кандидатури са поради причината, че кандидатът не отговаря на изискванията на програмата относно критериите за годишен доход и начислени и изплатени данъчни задължения за 2019 г., както и че липсва подадена годишна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2019 г., съгласно служебна проверка от органите на НАП.

Сравнително малък брой кандидатури са отхвърлени с причина „Изявява се в жанрове, които не са включени в обхвата на програмата“.

Постъпили кандидатури - 617 на стойност 2,632,893.25 лв.

Одобрени кандидатури - 342 на стойност 1,459,399.5 лв.

	ПОСТЪПИЛИ КАНИДАДТУРИ	ОДОБРЕНИ КАНИДАДТУРИ
Класическа музика	48	28
Фолклорно изкуство	94	44
Поп, рок и джаз	475	27
Общо кандидати	617	342

МУЗИКАЛНИ ИНИЦИАТИВИ

Програмата цели финансиране на разходи за създаване и разпространение на музикални проекти на артисти-изпълнители в областта на музикалното изкуство.

Програмата се провежда в два модула: “Индивидуални проекти” и “Групови проекти”.

Програмата бе проведена в две сесии.

В програмата бяха подадени **1007** проекта с искана сума **5 433 983** лв. От тях одобрени са **526** проекта на стойност **2 795 152** лв.

Музикални инициативи (в две сесии)		Индивидуални проекти	Групови проекти
неподадени проекти	157	-	-
подадени проекти	1007	879	128
одобрени проекти	526	456	70
неодобрени проекти	481	423	58
обща сума	20,290,879	18113279	21775999.7
искана сума	5,433,983	3516000	1917982.7
отпусната сума	2,795,152	1824000	971152

ПОДКРЕПА ЗА ЧАСТНИ ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЛЮБИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО

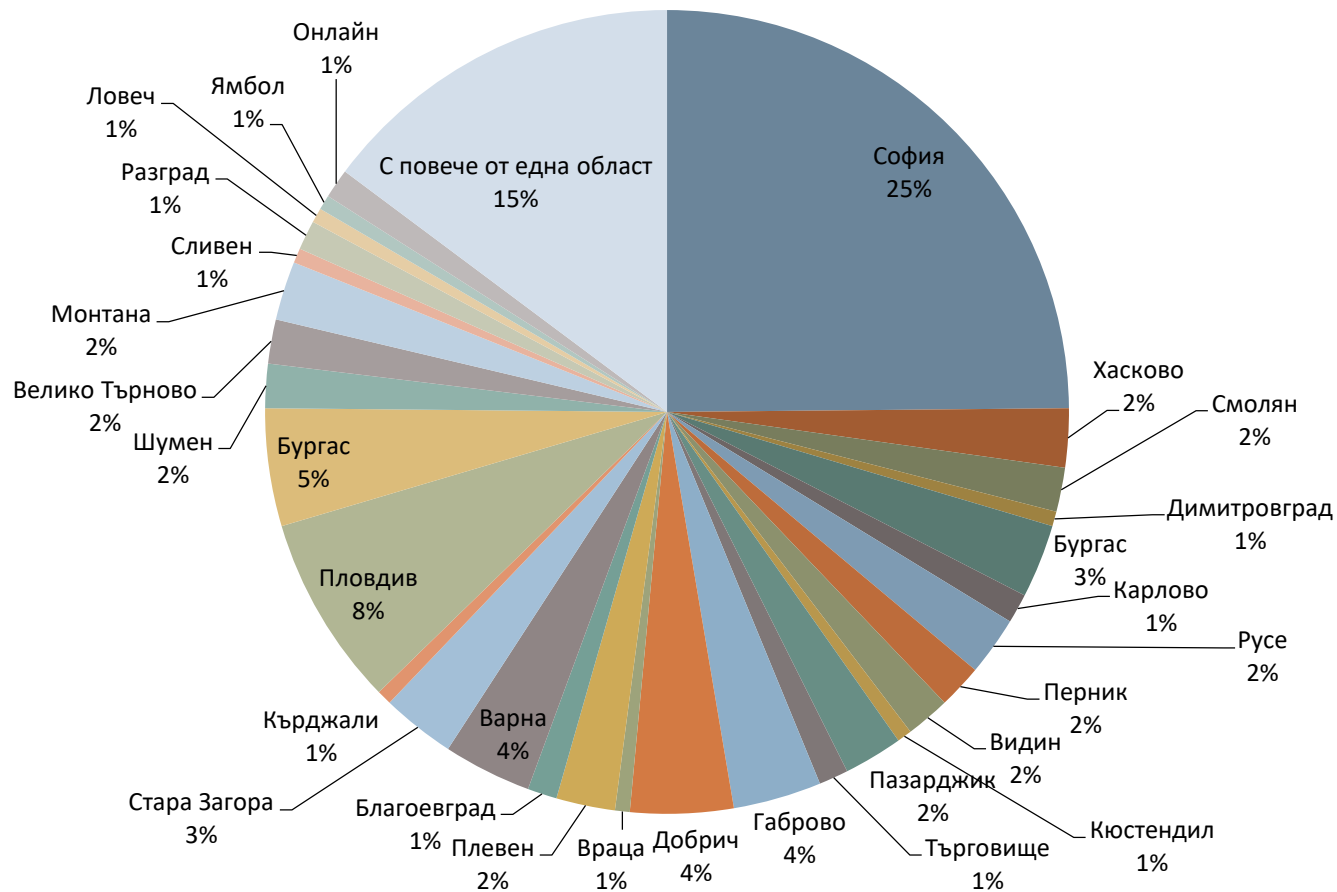
Програмата е създадена след приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и Постановление № 338 на Министерския съвет от 15 октомври 2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2021 година, с които са предоставени целево следните средства за финансова подкрепа на частни професионални организации в областта на любителското творчество в периода на обявеното извънредно положение или обявена извънредна епидемиологична обстановка в размер 4 200 000 лв.

Основната цел на програмата е финансово подпомагане на дейностите на организации, които работят в областта на любителското изкуство, както и подкрепа за поддържане и развитие на творческия потенциал на любители в изкуствата;

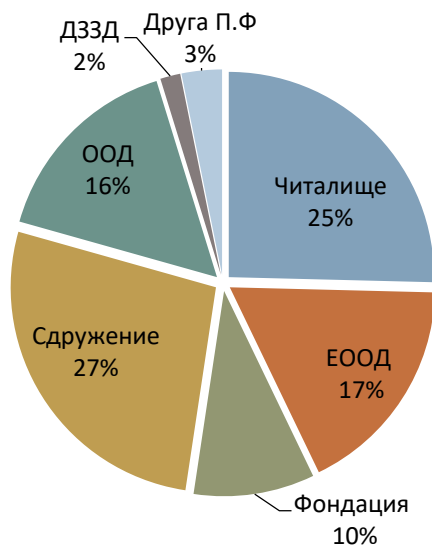
Допустими кандидати са културни организации - частни организации в сферата на любителското изкуство. Това са организации, които имат статут на културна организация съгласно Закона за закрила и развитие на културата, с активна дейност в сферата на любителското изкуство. Не е нужно кандидатстващото лице да има регистрация като културна организация в Министерство на културата. Вписаните в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел или съответния окръжен съд предмет на дейност или цели следва да съответстват на определението за културна организация на ЗЗРК: "Културна организация" е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗЗРК, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

В пилотната сесия на програмата постъпиха **229** проекта с обща искана сума **3 776 048,02** лв. От тях бяха одобрени **168** на стойност **2 604 898,09** лева.

ЛОКАЦИЯ НА ПРОЕКТА

ПРОФИЛ НА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ СПОРЕД ПРАВНА ФОРМА

ПРИЧИНИ ЗА ОТХВЪРЛЯНЕ:

- кандидатът няма доказан опит в сферата на любителското изкуство и в работата с артисти любители;
- бюджетът е нереалистичен и липсва подробна аргументация за разходите;
- проектът не е аргументиран, не става ясно как ще допринесе за развитието и привличането на повече артисти любители.

ПРЕПОРЪКИ И НАБЛЮДЕНИЯ:

Забелязва се присъствието на много от неодобрените проекти по програмата „Културно наследство“, които в условията на сесията не са били в добро конкурентно положение спрямо останалите кандидатури. В програмата за подкрепа на любителско изкуство обаче тези проекти напълно отговарят на целите и приоритетите и голяма част от тях са предложени за финансиране. Препоръка на комисията е да бъдат заложени средства за обучение на читалищни екипи, както и на организации, работещи в сферата на любителското изкуство, които са с по-ограничени възможности, с цел развитие капацитет за подготовка на проектни предложения.

ТВОРЧЕСКИ ИНИЦИАТИВИ В ОБЛАСТТА НА ТЕАТРАЛНОТО, ТАНЦОВОТО, ЦИРКОВОТО И ВИЗУАЛНОТО ИЗКУСТВО

Програма “Творчески инициативи” е извънредна програма, създадена на основание **Постановление № 338 на Министерския съвет от 15 октомври 2021 г.**

Програмата цели финансиране на разходи за създаване и разпространение на индивидуални творчески проекти на артисти-изпълнители в областта на театралното, танцовото, цирковото и визуалното изкуство. Програмата е разделена в два модула “Индивидуални проекти” и “Групови проекти” и е отворена за кандидатстване само за физически лица. Задължително условие е кандидатите в модул “Групови проекти” да са самоосигуряващи се лица.

Програмата финансира индивидуални проекти с фиксирана сума от 4 000 лева, които се изплащат на бенефициента като хонорар (в сумата влизат осигуровки за работодател и за лицето). Модул “Групови проекти” финансира разходи за създаване и разпространение на музикални произведения с максимална сума 20 000 лева, като за проект с общ бюджет над 15 000 лева е задължително самоучастието на кандидата с минимум 20% от сумата.

В рамките на двата модула по програмата са получени общо **762 кандидатури**, от които са **одобрени за финансиране 475**, на обща стойност **2 395 087 лева**.

Творчески инициативи		Индивидуални проекти	Групови проекти
подадени проекти	762	681	81
одобрени проекти	475	426	49
неодобрени проекти	287	255	32
обща сума	6,788,720 лв.	5322365.4 лв.	1466354.2 лв.
искана сума	4,009,183 лв.	2722100 лв.	1287082.9 лв.
отпусната сума	2,395,087 лв.	1704000 лв.	691087 лв.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Модул “Индивидуални проекти”:

1. Технически съответствия и принос към целите - ДА/НЕ

- Техническо съответствие и допустимост на кандидата (наличие на всички изискуеми документи и подпис на приложение от съответното физическо лице). Ако проектът не е технически допустим, не преминава към оценка от експертна комисия.

2. Оценка на кандидата с оглед на неговите качества и изяви до момента.

3. Оценка на качеството на проектното предложение.

Модул “Групови проекти”:

1. Технически съответствия и принос към целите - ДА/НЕ

- техническо съответствие и допустимост на кандидата Техническо съответствие и допустимост на кандидата (наличие на всички изискуеми документи и подпис на приложение от съответното физическо лице). Ако проектът не е технически допустим, не преминава към оценка от експертна комисия.

2. Оценка на кандидата и екипа

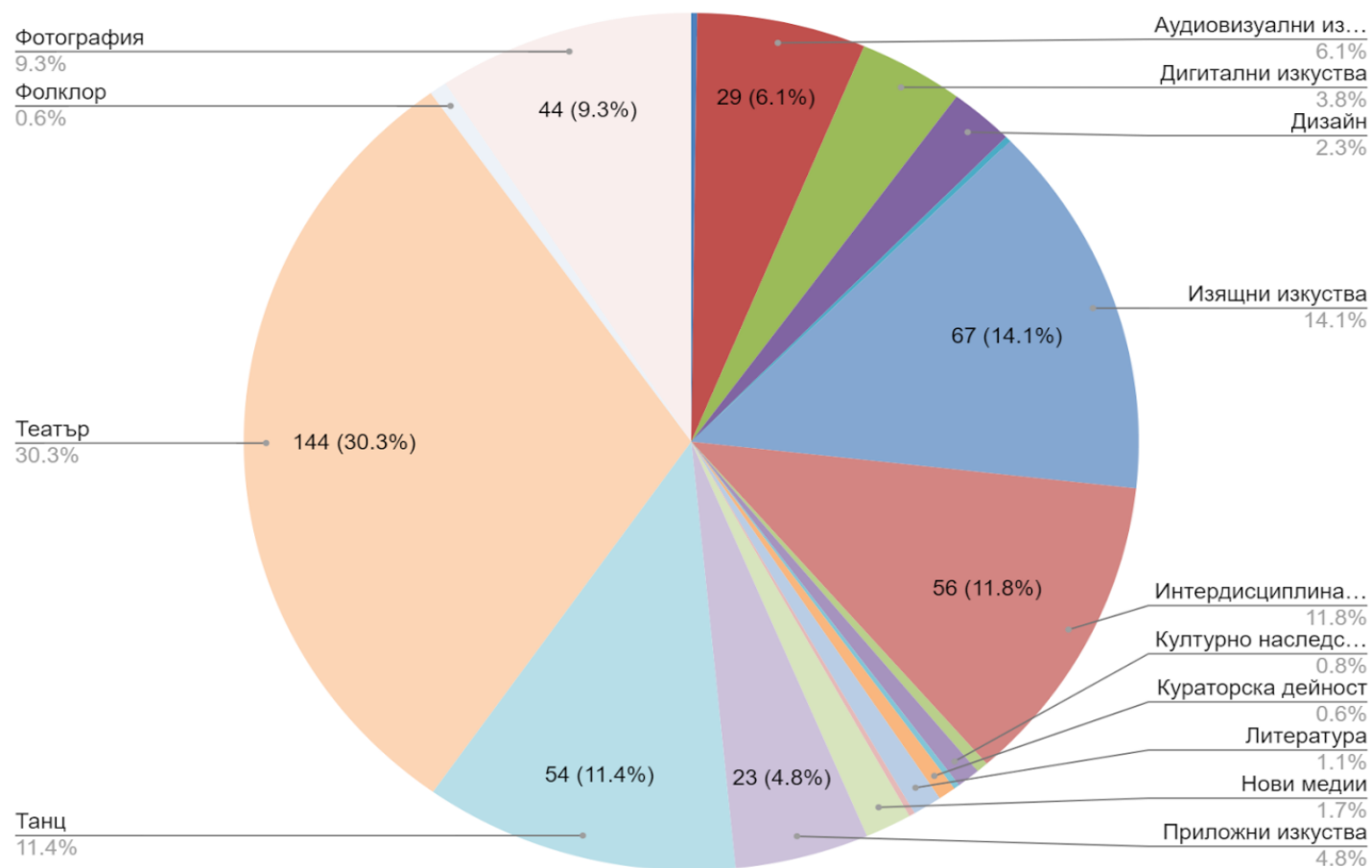
3. Оценка на качеството на проектното предложение

4. Качество на предложениния бюджет

ТВОРЧЕКСИ ИНИЦИАТИВИ		
	одобрени	неодобрени
Анимационно кино	1	3
Аудиовизуални изкуства	29	43
Дигитални изкуства	18	14
Дизайн	11	6
Документално кино	1	18
Игрално кино	-	9
Изящни изкуства	67	49
Интердисциплинарен проект	56	21
Културен мениджмънт	2	-
Културно наследство	4	1
Културно предприемачество	1	1
Кураторска дейност	3	2
Литература	5	1
Музика	1	3
Нови медии	8	6
Приложни изкуства	23	14
Танц	54	23
Театър	144	49
Фолклор	3	0
Фотография	44	24

Голямо разнообразие и широк обхват на представените видове и жанрове изкуства, което ще има своите публични проявления в над 35 локации в цялата страна: Българградчик, Благоевград, Бургас, Бяла, Варна, Велико Търново, Велинград, Видин, Габрово, Добрич, Каварна, Казанлък, Кърджали, Мизия, Пазарджик, Плевен, Пловдив, Разлог, Самоков, София, Хасково, Шумен, в селата Дрен, Джумриите, Климентово и още други 3, както и в чужбина: Антверпен, Лондон, Милано Париж, Перуджа, Рим.

Творчески инициативи, одобрени проекти

Сред положителните тенденции, които имат трайно и благоприятно въздействие върху професионалния капацитет на артистите и културния сектор като цяло, се открояват:

- засилено дигитализиране на актуалното културно съдържание, което води до формиране на визуален архив от културни инициативи;

- обогатяване на образователните аспекти на различните художествени практики и форми на изкуство;
- акцентирание върху разпространението и улесняване на достъпа на аудиторията до култура

Предизвикателствата пред програмата са свързани с:

- количеството проекти – големия брой кандидати, които кандидатстват и се оценяват за изключително кратък период от време;
- качеството на проектите - краткият период за подготовка от страна на кандидатите (от 14 до 27.10) се отразява негативно върху проектните предложения;
- тематичния обхват, предполагащ ограничения, които съвременните мултижанрови форми трудно могат да спазят, особено в контекста на необходимостта от адаптиране към дигитална среда – процес, включващ документиране и видеозаснемане.

Времеви параметри са се отразили върху качеството и конкурентоспособността на проектните предложения, защото и за кандидатите, и за техните потенциални партньори, гарантиращи публичност (театри, галерии, сцени, пространства) последното тримесечие на 2021 г. е сравнително късен етап за програмиране на събития за първото полугодие на 2022 г. и това дава относителна преднина на вече планирани изяви, т.е. такива, чието разпространение е гарантирано.

Освен с индивидуалното творческо израстване, голяма част от предложенията са обвързани с конкретни културни институции и организации (предимно от независимия сектор, но не само), представящи и продуциращи изкуство, така че проектите от програмата имат принос към обогатяването и разнообразяването на културния живот, подпомагат динамиката и качеството на културните процеси, независимо дали става дума за утвърдени пространства и творци или за налагането на нови зони за изкуство и ново културно съдържание, дело на млади автори – база за бъдещи проекти. Отчитайки спецификата на програмата и постъпилите кандидатури, може да се обобщи, че подкрепените проекти осигуряват разнородно културно съдържание, ориентирано към различни групи публики.

Програма “Творчески инициативи” създава административни предизвикателства пред малобройния екип на НФ “Култура”. За да има ползотворен ефект от програмата следва да бъде подготвен анализ на базата на получените кандидатури, одобрените проекти и подадените отчети.

ПРОГРАМА ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА 2021

Програма “Визуални изкуства” имаше своето пилотно издание през 2021 г.

Програмата цели изграждането на благоприятни условия за създаване на творчески продукти в областта на визуалните изкуства, изграждане и утвърждаване на секторни и междусекторни партньорства, осигуряване на достъп до визуални изкуства и привличане на нови аудитории.

През 2021 година финансовата подкрепа е предназначена за организации в сферата на визуалните изкуства с една или няколко от следните **цели**:

- за създаване на произведения на изкуството;
- за популяризиране на вече създадени произведения на изкуството чрез класически или иновативен подход;
- за организиране на образователни програми и работилници, резиденции, лекции и други дискуссионни форми (дискусии, конференции, форуми, публични дебати);
- за издаване на каталози, сборници, монографии и други издания в областта на визуалните изкуства;
- съвместни проекти в партньорство с други български или чуждестранни организации;
- за разработване и създаване на платформи с културно/творческо съдържание, които дават възможност за интеракция с аудитория;
- проекти, които насърчават пазара на изкуството, както и мрежови проекти и инициативи в страната и в чужбина.

В рамките на програмата са получени общо **124 кандидатури**, от които са **одобри за финансиране 40**, на обща стойност **740 001.23 лева**.

Постъпили проекти	Одобрени проекти	Искана сума	Отпусната сума
124	40	2 180 402	740 001.23

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

ТЕХНИЧЕСКИ КРИТЕРИИ

1. Съответствие с техническите изисквания и условия на настоящата програма – да/не (1/0)

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА ОТ ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ

I. Критерии за съответствие с целите и приоритетите на програмата

II. Критерии за съдържателност и художествена стойност на проекта

III. Критерии за публична реализация на проекта

IV. Критерии за изпълнимост и устойчивост на проекта

V. Критерии за финансови параметри на проекта

ПРОЕКТИ СА ОТХВЪРЛЕНИ ПОРАДИ СЛЕДНИТЕ ОСНОВНИ ПРИЧИНИ:

- техническа недопустимост - юридическа;
- с недостатъчно и/или липсваща информация в документацията;
- липса на документ за съфинансиране;
- несъответствие с посочените в условията процентни съотношения;
- не достатъчно добре аргументирано качество на проектното предложение.

Проектите в тази сесия са финансирани или с пълна сума, или с редуциран с не повече от 20% от исканата сума бюджет.

Могат да се открият следните характеристики, които аргументират положителната оценка на комисията

Проектът има:

- яснота и е добре структурирано проектно предложение;

- силно образователен аспект;
- устойчивост за града, в който се реализира;
- международно значение;
- научно-изследователски характер;
- добра структурира и подходящ кураторски подход към материала;
- широк кръг от участници и публика;
- интердисциплинарност и предполага колаборация;
- предвидени организация, продуциране, документиране, провеждане и разпространение на проекта;
- предвидени дейности за подготовката, координацията, продуцирането, представянето и разпространението на албум/изложба;
- рекламната стратегия, която е съобразена с утвърдените канали на местно и национално ниво;
- включена дейност, свързана с организиране на фестивал;
- включени съвременни и алтернативни форми на представяне.

Могат да се открият следните характеристики, които аргументират отрицателната оценка на комисията

Проектът:

- Проектът противоречи на условията на програмата, която не подкрепя музикални инициативи.
- Проектът противоречи на условията на програмата, която не подкрепя екранни изкуства.
- Бюджетната матрица е непопълнена.
- Фондацията не е пререгистрирана в ТРРЮЛНЦ, не е представено Удостоверение за актуално състояние, издадено от съда с цел установяване на лицето, което има право да представлява Фондацията.

- Не са уточнени творческата концепция, участниците в проекта, партньорите, локациите. Препоръчва се изясняване на проектната идея (концепция) на поканената кураторка.
- Приложение 4 - Подписана декларация и заявление за участие не е подписано от кандидата.
- Крайният резултат на проекта има прогнозен характер.
- Проектната документация е непълна.
- Липсва достатъчна яснота в концептуалната част.
- В бюджета липсва перо, свързано с необходимото за продукцията на проекта - техническо оборудване и материали.
- Необходимо е по-подробно описание на дейностите.

С мотивацията “Проектът не се предлага за финансиране поради липса на средства” не са подкрепени 33 проектни **предложения**. **Исканата сума от НФК от тях е 506 470,3 лв. с общ бюджет на проекта - 574 880,6 лв.**

В цялата програма е видимо, че исканата сума от НФК е значителен процент от общата сума на проектното предложение.

В това /пилотно/ издание на програмата организациите не са предвидили голям собствен принос.

Според правната форма кандидатствалите и финансирани организации* имат следния профил:

Профил на кандидатите		
	одобрени	неодобрени
Сдружение	6	22
ЕООД	10	23
Фондация	7	19
ООД	4	14
Културен институт	8	3
Читалище	1	2
Друга П.Ф.	2	-
АД	1	1
ВУЗ	1	1

Спрямо сферата на изкуствата, през предходната година, най-много кандидатури са постъпили в сферата на **Изящни изкуства и Интердисциплинарни проекти**, последвани от **Фотография и Приложни изкуства**. Имайки предвид целите и приоритетите на програмата, това е по-скоро очаквана статистика.

	одобрени	неодобрени
Архитектура	-	2
Аудио Визуални изкуства	2	16
Дигитални изкуства	2	5
Етнология	-	-
Изящни изкуства	13	12
Интердисциплинарен проект	8	13
Културно наследство	1	4
Приложни изкуства	-	7
Фотография	2	5
Анимационно кино	-	2
Дизайн	2	3
Документално кино	-	2
Игрално кино	-	1
Културен мениджмънт	-	1
Културно предприемачество	1	2
Кураторска дейност	2	4
Литература	-	1
Музейна дейност	3	2
Нови медии	1	1
Театър	1	1
Дейност на библиотеки и архиви	2	-

ТЕНДЕНЦИИ 2021:

НАБЛЮДЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Програмата е видимо нужна в сектор Култура. Въпреки това е нужен задълбочен анализ, за да се измери ефектът на подкрепата на организации в други програми на НФК (“Творческо развитие”, Модул “Организатори” / до 15 000 лв./, Едногодишен грант /до 100 000 лв./, “Социално ангажирани изкуства” до 30 000 лв./, “Публики” /до 30 000 лв./).

ПРЕПОРЪКИ ОТ ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ

Увеличаване на срока за оценка на проектните предложения. Това би допринесло за по-задълбочено четене и по-аргументирани мотивации.

Да се дадат напътствия на кандидатите как да попълват бюджетната матрица. В това издание на програмата повечето кандидати не са спазили процентните изисквания, заложиени в условията на програмата, по-конкретно – процент на изискуеми разходи за реклама и разпространение.

ЕДНОГОДИШНА ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ИНСТИТУТИ 2021 г.

Програмата разпределя целеви средства за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти за създаване, съхраняване и разпространение на произведения на изкуството и културата, както и за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство.

Програмата цели компенсиране на увеличени разходи за електрическа енергия на държавни, общински и регионални културни институти. Чрез настоящата програма се цели възстановяване на тази част от разходите за електрическа енергия, които се дължат на утвърдените нови цени на електрическа енергия в рамките на 2021 г. и предоставяне на финансово подпомагане на културните институти за осъществяване на законоопределените им функции.

Програмата осигурява компенсиране на част от вече заплатени разходите за електрическа енергия на организацията за месеците юли, август, септември, октомври и ноември 2021 г.

Предоставените по настоящата програма средства следва да бъдат разходвани за авансово заплащане на електрическа енергия, потребявана от организацията за бъдещ период.

ДОПУСТИМОСТ

Всички български културни институти (държавни, общински и регионални институти). По програмата са допустими единствено разходи за:

- електрическа енергия, които се дължат на утвърдените нови цени на електрическа енергия в рамките на 2021 г.,
- заплатени разходите за електрическа енергия на организацията за месеците юли, август, септември, октомври и ноември 2021 г.

Програмата бе проведена в две сесии.

Общ брой подадени кандидатури за двете сесии – **237**

	СЕСИЯ 1	СЕСИЯ 2
Постъпили кандидатури	174	63
Одобрени кандидатури	136	49
Отпусната сума	2 032 467.78 лв.	389 244.69 лв.

ПРОФИЛ НА БЕНЕФИЦИЕНТИТЕ

	СЕСИЯ 1	СЕСИЯ 2
Държавни културни институти	65	36
Общински културни институти	69	13
Други/училище	2	-

НАСЕЛЕНО МЯСТО

НАСЕЛЕНО МЯСТО	СЕСИЯ 1	СЕСИЯ 2
Бургас	7	1
Плевен	5	-
Враца	2	1
Пловдив	10	8
Велинград	1	-
Габрово	4	1
Търговище	5	-
Казанлък	3	1
София	19	11
Асеновград	1	1
Банско	1	-
Берковица	1	-
Благоевград	4	-
Варна	3	-
Велико Търново	1	1
Видин	1	3
Сливен	3	2
Горна Оряховица	1	-
Ботевград	1	-
Дряново	1	-
Котел	1	-
Попово	1	-
Тутракан	1	-
Чирпан	1	1
Стара Загора	4	-
Добрич	1	2
Ловеч	2	-
Димитровград	2	1
Елена	1	-

Исперих	1	-
Казанлък	1	-
Кърджали	3	1
Кюстендил	2	1
Монтана	1	-
Нова Загора	1	-
Пазарджик	2	-
Перник	2	-
Перушица	1	-
Раднево	1	-
Русе	4	-
Свиленград	1	-
Свищов	1	-
Смолян	2	1
Троян	1	1
Хасково	2	-
Хисаря	1	-
Шумен	4	-
Белоградчик	1	-
Септември	1	-
Малко Търново	1	-
Силистра	1	-
Хасково	2	-
Хисаря	1	-
Шумен	4	-
Белотрадчик	1	-
Септември	1	-
Малко Търново	1	-
Силистра	1	-
Карлово	-	2
Клисура	-	1
Созопол	-	1

Разград	-	1
Копревщица	-	1
Правец	-	1
с. Кунино	-	1
с. Широка лъка	-	1
Несебър	-	1
Ивайловград	-	1
Скопие	-	1
Трявна	-	1

**Част от кандидатите са посочили „България“ без да конкретизират населено място.*

П Р И Л О Ж Е Н И Е

СПИСЪК НА ЕКСПЕРТИТЕ, УЧАСТВАЛИ В КОМИСИИ В КОНКУРСИ НА НФК 2021

Албена Спасова

Албена Тагарева

Ангелина Георгиева

Бистра Иванова

Боряна Вълчанова

Боряна Зафирова

Боряна Пандова

Валентин Колев

Василка Шишкова

Галина Борисова

Георги Митов Геми

Георги Петков

Георги Сергиев

Григор Паликаров

Дарин Тенев

Десислава Бошнакова

Десислава Георгиева

Десислава Иванова

Деян Статулов

Димитър Узунов

Димитър Христов

Добромир Григоров

Екатерина Леондиева

Елисавета Вълчинова

Ивелина Кючукова

Илия Граматиков

Илко Ганев

Ирина Иванова

Камен Балкански

Катя Тинева

Маргарита Мачева

Марек Дяков

Мариана Проданова

Марина Василева

Мартин Стоянов

Мила Войникова

Милен Иванов

Милена Ананиева

Мирослава Кацарова

Митко Новаков

Михаил Байков

Момчил Алексиев

Надя Попова

Невена Панова

Нели Стоева

Николай Маревков

Петко Милаков

Пламен Тотев

Пламен Харманджиев

Ралица Стоянова

Розалина Лъскова

Румяна Калчева

Сава Драгунчев

Светлана Куюмджиева

Светлозар Желев

Светлозара Христова

Симеон Василев

Сияна Недялкова

Славил Димитров

Снежана Йовева-Димитрова

Соня Алексиева

Стефан Илиев

Сузана Каранфилова

Теодора Бакърджиева

Теодора Цанкова

Тинка Николова

Цветан Цветанов

Този отчет и анализите към него са изготвени от Регина Хинчева, Светломира Стоянова, Радослава Кънева и Йоана Кръстева - експерти „Програми и проекти“ към Национален фонд „Култура“.

Информацията от настоящия документ може да бъде цитирана и използвана за проучвателни и учебни цели.